

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA PRĪTA PIKAMĒES [PRIIT PIKAMĀE]
SECINĀJUMI,
sniegti 2019. gada 19. decembrī¹

Apvienotās lietas C-262/18 P un C-271/18 P

**Komisija
pret
Dôvera zdravotná poisťovňa a.s. (C-262/18 P)
un
Slovākijas Republika
pret
Dôvera zdravotná poisťovňa, a.s.,
(C-271/18 P)**

Apelācijas sūdzība – Valsts atbalsts – Veselības apdrošināšanas iestādes – Jēdziens “uzņēmums” – Sarežģīti ekonomiski vērtējumi – Vispārējās tiesas veiktās pārbaudes apjoms – Jēdziens “saimnieciska darbība” – Citu sociālā nodrošinājuma sistēmā darbošos struktūru peļņas gūšanas mērķis – Konkurence veselības apdrošināšanas pakalpojumu kvalitātes un piedāvājuma jomā

Satura rādītājs

I.	Tiesvedības priekšvēsture	3
II.	Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums	3
III.	Tiesvedība Tiesā un lietas dalībnieku prasījumi	5
IV.	Pamata apelācijas sūdzības	7
A.	Par Slovākijas Republikas izvirzīto pirmo pamatu lietā C-271/18 P par Vispārējās tiesas pārbaudes tiesā pilnvaru robežu pārkāpumu	7
1.	Lietas dalībnieku argumenti	7
2.	Vērtējums	7
3.	Secinājumi par Slovākijas Republikas izvirzīto pirmo pamatu lietā C-271/18 P	11

¹ Oriģinālvaloda – franču.

B. Par Komisijas izvirzīto pirmo pamatu lietā C-262/18 P un Slovākijas Republikas izvirzīto ceturto pamatu lietā C-271/18 P par pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi	11
1. Lietas dalībnieku argumenti	11
2. Vērtējums	12
3. Secinājumi par pirmo pamatu lietā C-262/18 P un ceturto pamatu lietā C-271/18 P	15
C. Par Komisijas izvirzīto otro pamatu lietā C-262/18 P un Slovākijas Republikas izvirzīto trešo pamatu lietā C-271/18 P par tiesību kļūdu, interpretējot jēdzienu “uzņēmums” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē	16
1. Lietas dalībnieku argumenti	16
2. Vērtējums	17
a) Ievada apsvērumi	17
b) Par to, vai, lai darbību kvalificētu par saimniecisku, ir nozīme tam, ka citām struktūrām, kas darbojas sociālā nodrošinājuma sistēmā, ir mērķis gūt peļņu	17
c) Par pietiekama konkurences līmeņa esamību, lai pamatotu kvalifikāciju par saimniecisku darbību	20
3. Secinājumi par apelācijas sūdzības otro pamatu lietā C-262/18 P un apelācijas sūdzības trešo pamatu lietā C-271/18 P	24
D. Par Komisijas izvirzīto trešo pamatu lietā C-262/18 P un Slovākijas Republikas izvirzīto otro pamatu lietā C-271/18 P par atsevišķu pierādījumu sagrozišanu	24
1. Lietas dalībnieku argumenti	24
2. Vērtējums	25
3. Secinājumi par apelācijas sūdzības trešo pamatu lietā C-262/18 P un apelācijas sūdzības otro pamatu lietā C-271/18 P	26
V. Pretapelācijas sūdzības	26
A. Lietas dalībnieku argumenti	26
B. Vērtējums	27
C. Secinājumi par pretapelācijas sūdzībām lietās C-262/18 P un C-271/18 P	27
VI. Par prasību Vispārējā tiesā	27
VII. Par tiesāšanās izdevumiem	28
VIII. Secinājumi	28

1. Ar šīm apelācijas sūdzībām Eiropas Komisija un Slovākijas Republika lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2018. gada 5. februāra spriedumu *Dóvera zdravotná poist'ovňa/Komisija* (T-216/15, nav publicēts, turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”, EU:T:2018:64), ar kuru tā apmierināja *Dóvera zdravotná poist'ovňa a.s.* (turpmāk tekstā – “*Dóvera*”) prasību atcelt Komisijas Lēmumu C(2014) 7277 *final* par virkni finanšu atbalsta pasākumu, kurus šī dalībvalsts bija īstenojusi par labu *Spoločná zdravotná poist'ovňa a.s.* (turpmāk tekstā – “*SZP*”) un *Všeobecná zdravotná poist'ovňa a.s.* (turpmāk tekstā – “*VšZP*”) (turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”)².

2. Lai gan šī lieta iekļaujas plašā judikatūrā, kas attiecas uz sociālā nodrošinājuma sistēmā darbojošos struktūru kvalifikāciju par “uzņēmumu” Līguma konkurences noteikumu piemērošanas nolūkā, tā sniedz Tiesai iespēju sniegt īpaši gaidītus paskaidrojumus konkrēti par to, kā šo kvalifikāciju ietekmē citu tirgus dalībnieku, kuru mērķis ir peļņas gūšana, pastāvēšana šajā sistēmā. Turklāt Tiesa tiek aicināta pirmo reizi lemt par pārbaudes tiesā apjomu attiecībā uz Komisijas sniegto vērtējumu par to, vai struktūra ir jāuzskata par uzņēmumu.

I. Tiesvedības priekšvēsture

3. 1994. gadā Slovākijas veselības apdrošināšanas sistēma pārgāja no vienotās sistēmas, kurā darbojās viena valsts veselības apdrošināšanas sabiedrība, uz plurālistisku modeli, kurā pastāv gan publiskas, gan privātas iestādes. 2005. gadā sistēmas reformas rezultātā tostarp tika mainīta visu apdrošināšanas pakalpojumu sniedzēju juridiskā forma, kas vairs nebija *sui generis*, un tie kļuva par sabiedrībām ar ierobežotu atbildību. 2007. gadā ar valsts tiesību aktiem apdrošināšanas sabiedrībām no 2008. gada 1. janvāra tika noteikts absolūts aizliegums sadalīt peļņu dividenžu veidā. Pēc Slovākijas Konstitucionālās tiesas sprieduma, ar kuru šis aizliegums tika atzīts par neatbilstošu konstitūcijai, 2011. gada jūlijā tiesību akti tika grozīti, lai ļautu šīm sabiedrībām sadalīt peļņu, ievērojot konkrētus nosacījumus.

4. Šobrīd Slovākijas iedzīvotāji var izvēlēties vienu no trim veselības apdrošināšanas iestādēm:

- valsts apdrošināšanas sabiedrības *SZP* un *VšZP*, kuras apvienojās 2010. gada 1. janvārī;
- privātā apdrošināšanas sabiedrība *Dóvera* un
- privātā apdrošināšanas sabiedrība *Union zdravotná poist'ovňa a.s.* (turpmāk tekstā – “*Union*”).

5. Pēc *Dóvera* sūdzības par iespējamo valsts atbalstu, ko Slovākijas Republika piešķirusi *SZP* un *VšZP*, Komisija 2013. gada 2. jūlijā uzsāka formālu izmeklēšanas procedūru.

6. 2014. gada 15. oktobrī Komisija pieņēma apstrīdēto lēmumu, kurā ir konstatēts, ka attiecīgie pasākumi nav valsts atbalsts, pamatojot, ka Slovākijas Republikā organizēto un īstenoto obligātās veselības apdrošināšanas darbību nevar uzskatīt par saimniecisku darbību un ka tādējādi *SZP* un *VšZP*, kas ir šo pasākumu saņēmēji, nevar kvalificēt par “uzņēmumiem” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē.

II. Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

7. Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2015. gada 24. aprīlī, *Dóvera* cēla prasību par apstrīdētā lēmuma atcelšanu, kuras pamatojumā tā izvirzīja divus pamatus. Ar pirmo pamatu šī sabiedrība būtībā apgalvoja, ka Komisija ir pieļāvusi tiesību kļūdu divos aspektos, interpretējot jēdzienu “uzņēmums” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē. Pirmkārt, tā nav pārbaudījusi,

² Komisijas Lēmums (ES) 2015/248 (2014. gada 15. oktobris) par Slovākijas Republikas īstenotajiem pasākumiem SA.23008 (2013/C) (ex 2013/NN) attiecībā uz *Spoločná zdravotná poist'ovňa, a.s. (SZP)* un *Všeobecná zdravotná poist'ovňa, a.s. (VšZP)* (OV 2015 L 41 25 lpp)

vai varēja uzskatīt, ka SZP un VŠZP veic *jebkādu* saimniecisku darbību – vai nu Slovēkijas obligātās veselības apdrošināšanas sistēmas ietvaros vai ārpus tās ietvariem, un tādā gadījumā šīs sabiedrības būtu bijis jākvalificē par uzņēmumiem. Otrkārt, tā uzskatīja, ka sabiedrību, kas darbojas Slovēkijas veselības apdrošināšanas sistēmā, īstenotās darbības kvalifikācija par “saimniecisku” ir atkarīga no ar saimniecisko darbību saistītu un nesaistītu elementu izsvēršanas, lai gan, pēc minētās sabiedrības domām, ar saimniecisko darbību saistīta elementa, lai arī kāds tas būtu, pastāvēšana veselības apdrošināšanas sistēmā ir pietiekama, lai šo darbību kvalificētu kā saimniecisku. Ar otro pamatu *Dóvera* būtībā norādīja, ka Komisija ir pieļāvusi tiesību kļūdu un kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka Slovēkijas veselības apdrošināšanas sistēmā ar saimniecisko darbību nesaistītie elementi prevalēja pār ar saimniecisko darbību saistītajiem elementiem.

8. Neizskatot pirmo pamatu, Vispārējā tiesa apmierināja otro pamatu un ar šādu pamatojumu atcēla apstrīdēto lēmumu.

9. Pēc tam, kad Vispārējā tiesa bija atgādinājusi judikatūru par jēdzienu “uzņēmums”³, it īpaši attiecībā uz sociālā nodrošinājuma sistēmām, tā pārbaudīja, vai Komisija ir pieļāvusi tiesību kļūdu, secinot, ka Slovēkijas obligātās veselības apdrošināšanas sistēmas ar saimniecisko darbību saistītie elementi neliek apšaubīt šīs sistēmas ar saimniecisko darbību nesaistītos elementus⁴. Šīs pārbaudes nolūkā Vispārējā tiesa vispirms atzina, ka attiecīgajā sistēmā būtībā ir konstatējami šādi ar saimniecisko darbību nesaistīti elementi:

- veselības apdrošināšanas iestādēm ir tiesību aktos noteikts pienākums iekļaut savā sistēmā ikvienu Slovēkijas iedzīvotāju, kas to pieprasa, un tās nedrīkst atteikties apdrošināt personu vecuma, veselības stāvokļa vai slimības risku dēļ;
- tiek izmantota obligāto iemaksu sistēma, un iemaksu apmēri ir noteikti tiesību aktos proporcionāli apdrošināto ienākumiem, bet neatkarīgi no saņemtajiem pakalpojumiem vai no riska, ko konkrēti rada apdrošinātās personas vecums vai veselības stāvoklis;
- visām apdrošinātajām personām tiek garantēts vienāds pakalpojumu minimālais līmenis;
- pastāv risku izlīdzināšanas sistēma, ar kuru iestādes, kas apdrošina personas, kuras ir saistītas ar lielāku risku, saņem līdzekļus no iestādēm, kuru portfeli ietilpst personas, kuras ir saistītas ar mazāku risku;
- veselības apdrošināšanas iestādes ir pakļautas īpašam tiesiskajam regulējumam; papildus vienādam statusam, vienādām tiesībām un pienākumiem katra iestāde ir izveidota, lai sniegtu valsts veselības apdrošināšanu, un tās nedrīkst veikt darbības, kas nav paredzētas tiesību aktos;
- veselības apdrošināšanas iestāžu darbību kontrolē regulators, kas uzrauga, lai šīs iestādes ievēro iepriekš aprakstīto tiesisko regulējumu, un iejaucas, ja notiek pārkāpumi.

10. Līdz ar to Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 58. punktā uzskatīja, ka ir “jāapstiprina Komisijas secinājums, ka būtībā Slovēkijas obligātās veselības apdrošināšanas sistēmai ir nozīmīgi sociālie, solidārie un regulatīvie aspekti”.

11. Pēc tam Vispārējā tiesa turpināja savu vērtējumu, ņemot vērā šīs sistēmas ar saimniecisko darbību saistītos elementus⁵. It īpaši Vispārējā tiesa uzskatīja, pirmkārt, ka veselības apdrošināšanas sabiedrību iespēja īstenot, izmantot un sadalīt daļu to peļņas var apdraudēt to darbības nesaimniecisko raksturu. Šajā kontekstā konstatējumam, ka šāda iespēja ir pakārtota stingru prasību ievērošanai, kuru mērķis ir

3 Pārsūdzētais spriedums, 45.–53. punkts.

4 Pārsūdzētais spriedums, 54. punkts.

5 Pārsūdzētais spriedums, 63. un 64. punkts.

nodrošināt sistēmas turpinātību un tās pamatā esošo sociālo un ar solidaritāti saistīto mērķu sasniegšanu, nebija nozīmes, jo katrā ziņā tas, ka Slovākijas veselības apdrošināšanas sabiedrībām ir iespēja brīvi censties gūt un īstenot peļņu, pierāda, ka to mērķis ir peļņas gūšana un ka līdz ar to darbības, ko tās veic tirgū, ietilpst saimnieciskās darbības sfērā.

12. Otrkārt, Vispārējā tiesa konstatēja, ka starp dažādām veselības apdrošināšanas sabiedrībām pastāv “zināma” konkurence attiecībā uz piedāvājuma kvalitāti un apjomu. Šajā ziņā tā uzskatīja, ka, pat ja konkurence Slovākijas obligātās veselības apdrošināšanas sistēmā neattiecas ne uz tiesību aktos noteiktajiem obligātajiem pakalpojumiem, ne uz iemaksu apmēru, šī konkurence tomēr bija “intensīva un kompleksa” tādēļ, ka minētajām iestādēm bija tiesības papildināt tiesību aktos noteiktos obligātos pakalpojumus ar papildu bezmaksas pakalpojumiem, un ka apdrošinātās personas varēja brīvi izvēlēties savu veselības apdrošināšanas pakalpojumu sniedzēju un mainīt to reizi gadā⁶.

13. Līdz ar to, ņemot vērā šo veselības apdrošināšanas iestāžu peļņas gūšanas mērķi un “intensīvu” konkurenci attiecībā uz pakalpojumu kvalitāti un piedāvājumu, Vispārējā tiesa veselības apdrošināšanas pakalpojumu sniegšanu Slovākijā kvalificēja kā saimniecisku darbību⁷.

III. Tiesvedība Tiesā un lietas dalībnieku prasījumi

14. Apelācijas sūdzībā lietā C-262/18 P Komisija, ko atbalsta Somijas Republika, lūdz Tiesu:

- atcelt pārsūdzēto spriedumu;
- nodot lietu atpakaļ Vispārējai tiesai vai, pakārtoti, pieņemt galīgo spriedumu attiecīgajā lietā un
- atlikt lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu vai piespriest *Dôvera* un *Union* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

15. Slovākijas Republika lūdz Tiesu:

- apmierināt apelācijas sūdzību un
- piespriest *Dôvera* un *Union* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus vai atlikt lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu.

16. *Dôvera* lūdz:

- apelācijas sūdzību noraidīt;
- piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

17. Apelācijas sūdzībā lietā C-271/18 P Slovākijas Republika, ko atbalsta Somijas Republika, lūdz:

- atcelt pārsūdzēto spriedumu;
- noraidīt prasību vai, pakārtoti, nodot lietu atpakaļ Vispārējai tiesai un
- piespriest *Dôvera* un *Union* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus vai atlikt lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu.

6 Pārsūdzētais spriedums, 65.–67. punkts.

7 Pārsūdzētais spriedums, 68. punkts.

18. Komisija lūdz:

- atcelt pārsūdzēto spriedumu;
- nodot lietu atpakaļ Vispārējai tiesai vai, pakārtoti, pieņemt galīgo spriedumu attiecīgajā lietā un
- atlikt lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu vai piespriet *Dôvera* un *Union* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

19. *Dôvera* un *Union* lūdz:

- apelācijas sūdzību noraidīt;
- piespriet Slovērijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

20. Ar pretapelācijas sūdzībām lietās C-262/18 P un C-271/18 P *Dôvera* lūdz:

- atcelt pārsūdzētā sprieduma 58. punktu, ciktāl tajā ir noteikts, ka *Dôvera* nav apstrīdējusi apgalvojumu, ka Slovērijas veselības apdrošināšanas sistēmai piemīt “nozīmīgi sociālie, solidārie un regulatīvie aspekti”.

21. *Union* lūdz:

- atcelt pārsūdzētā sprieduma 58. punktu tiktāl, ciktāl tajā ir noteikts, ka *Dôvera* nav apstrīdējusi apgalvojumu, ka Slovērijas veselības apdrošināšanas sistēmai piemīt “nozīmīgi sociālie, solidārie un regulatīvie aspekti” un
- piespriet Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

22. Slovērijas Republika lūdz:

- noraidīt pretapelācijas sūdzību kā nepieņemamu un
- piespriet *Dôvera* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

23. Komisija lūdz Tiesu:

- noraidīt pretapelācijas sūdzību kā nepieņemamu vai, pakārtoti, atcelt pārsūdzēto spriedumu;
- nodot lietu atpakaļ Vispārējai tiesai vai, pakārtoti, pieņemt galīgo spriedumu lietā un
- atlikt lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu vai piespriet *Dôvera* un *Union* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

24. Ar Tiesas priekšsēdētāja 2018. gada 19. novembra lēmumu lietas C-262/18 P un C-271/18 P tika apvienotas mutvārdu procesam un sprieduma taisīšanai.

25. Komisijas, Slovērijas Republikas, *Dôvera* un *Union* mutvārdu paskaidrojumi tika uzklauti 2019. gada 1. oktobra tiesas sēdē.

IV. Pamata apelācijas sūdzības

26. Savu apelācijas sūdzību pamatojumam Komisija un Slovākijas Republika, ko atbalsta Somijas Republika, izvirza attiecīgi trīs un četrus pamatus. Tā kā Komisijas izvirzītie trīs pamati būtībā atbilst Slovākijas Republikas izvirzītajam otrajam, trešajam un ceturtajam pamatam, šajos secinājumos es tos aplūkošu kopā pēc tam, kad būšu izvērtējis Slovākijas Republikas izvirzīto pirmo pamatu.

A. Par Slovākijas Republikas izvirzīto pirmo pamatu lietā C-271/18 P par Vispārējās tiesas pārbaudes tiesā pilnvaru robežu pārkāpumu

1. Lietas dalībnieku argumenti

27. Slovākijas Republika uzskata, ka pārsūdzētajā spriedumā Vispārējā tiesa ir pārsniegusi pārbaudes tiesā pilnvaras, kas tai ir attiecībā uz Komisijas lēmumiem valsts atbalsta jomā, jo saistībā ar jautājumu, vai attiecīgā obligātās veselības apdrošināšanas darbība ir saimnieciska darbība, tā ir veikusi pilnīgu pārbaudi. Slovākijas Republika uzskata, ka šis jautājums neapšaubāmi ir saistīts ar sarežģītiem ekonomiskiem vērtējumiem, attiecībā uz kuriem Tiesas pastāvīgajā judikatūrā esot atzīta plaša Komisijas rīcības brīvība. Pārsūdzētajā spriedumā Vispārējā tiesa neesot ievērojusi šo rīcības brīvību un ar savu ekonomisko vērtējumu esot aizstājusi Komisijas vērtējumu.

28. *Dóvera* un *Union* apgalvo, ka šis pamats nav pamatots. Savu prasījumu pamatojumam tās norāda, ka, lai atbildētu uz jautājumu, vai obligātās veselības apdrošināšanas darbība Slovākijā ir saimnieciska darbība, nav nepieciešams sarežģīts ekonomisks vērtējums, bet gan tikai faktu pārbaude. Šādi novērtējumi būtu nepieciešami tikai tad, ja runa būtu par atbalsta pasākuma saderības ar iekšējo tirgu LESD 107. panta 3. punkta izpratnē vērtējumu. Katrā ziņā Vispārējās tiesas veiktais vērtējums pārsūdzētajā spriedumā līdzinās acīmredzamas kļūdas vērtējumā konstatējumam, ciktāl Vispārējā tiesa esot secinājusi, ka strīdīgajā lēmumā norādītie pierādījumi nepamato šajā lēmumā izdarītos secinājumus.

2. Vērtējums

29. Vispirms, lai noteiktu, vai Vispārējā tiesa tiešām ir pārsniegusi savas pārbaudes tiesā pilnvaras, manuprāt, ir jāformulē daži apsvērumi par principiem, kas reglamentē minētās pārbaudes intensitāti valsts atbalsta jomā.

30. Šajā jomā Savienības tiesa parasti izmanto divu veidu Komisijas lēmumu tiesiskuma pārbaudes: pilnīgu pārbaudi, ar kuru tā aizstāj Komisijas vērtējumu ar savējo, vai ierobežotu pārbaudi, kas ir mazāka apjoma⁸. Šajā pēdējā gadījumā tiesa tikai “pārbauda, vai ir ievēroti procesuālie noteikumi un noteikumi par pamatojumu, vai apstrīdētās izvēles izdarīšanai izmantotie fakti ir patiesi, vai nav pieļauta acīmredzama kļūda šo faktu vērtējumā un vai nav notikusi nepareiza pilnvaru izmantošana”⁹.

31. Saskaņā ar tradicionālo judikatūru faktors, kura esamība liek Savienības tiesai veikt vienkāršu ierobežotu pārbaudi, nevis pilnīgu pārbaudi, ir tas, vai Komisijas vērtējumiem attiecīgajā lēmumā ir sarežģīts ekonomisks vai tehnisks raksturs¹⁰. Tieši prasība atzīt Komisijas rīcības brīvību, kas izriet no šī rakstura, nosaka nepieciešamību veikt ierobežotāka apjoma pārbaudi tiesā.

⁸ Šajā nozīmē skat. spriedumus, 1996. gada 29. februāris, Beļģija/Komisija (C-56/93, EU:C:1996:64, 11. punkts), 2003. gada 8. maijs, Itālija un SIM 2 Multimedia/Komisija (C-328/99 un C-399/00, EU:C:2003:252, 39. punkts), 2008. gada 1. jūlijs, *Chronopost* un *La Poste/UFEX* u.c. (C-341/06 P un C-342/06 P, EU:C:2008:375, 143. punkts), kā arī 2008. gada 22. decembris, *British Aggregates*/Komisija (C-487/06 P, EU:C:2008:757, 114. punkts).

⁹ Skat. it īpaši spriedumu, 1996. gada 29. februāris, Beļģija/Komisija (C-56/93, EU:C:1996:64, 11. punkts).

¹⁰ Skat. spriedumu, 2010. gada 2. septembris, Komisija/*Deutsche Post* (C-399/08 P, EU:C:2010:481, 97. punkts).

32. Līdz ar to pirmais analīzes posms, kura mērķis ir noteikt apjomu pārbaudei, kas jāveic Savienības tiesai, nozīmē pārbaudīt, vai tās izvērtēšanai iesniegtie vērtējumi ir jākvalificē kā sarežģīti ekonomiski vērtējumi.

33. Šajā ziņā, tā kā jēdzienam “sarežģīts ekonomisks vērtējums” nav vispārīgas definīcijas, judikatūrā vispirms tiek lūgts atbildēt uz jautājumu, vai Komisijas vērtējumi, uz kuriem šī pārbaude attiecas, ir veikti saistībā ar valsts atbalsta jēdzienu vai saistībā ar saderību ar iekšējo tirgu.

34. Šajā pēdējā gadījumā analīze nemaz nebūs jāveic, jo, kā Tiesa to pastāvīgi ir apstiprinājusi, saderības pārbaude, ievērojot LESD 107. panta 3. punktu, *noteikti* ietver sarežģītus ekonomiskus vērtējumus¹¹.

35. Savukārt LESD 107. panta 1. punktā prasītā pārbaude principā nepieļauj šādu brīvību, ņemot vērā, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru valsts atbalsta jēdziens ir juridisks jēdziens un tas ir jāinterpretē, pamatojoties uz objektīviem elementiem¹². Tomēr Tiesa ir atzinusi, ka šis jēdziens atsevišķos gadījumos var likt veikt sarežģītus ekonomiskus vērtējumus.

36. Tieši jautājums par to, vai uz Komisijas vērtējumiem par kvalifikāciju par uzņēmumu saistībā ar valsts atbalsta jēdzienu var attiekties viens no šiem gadījumiem, būs jāizskata Tiesai, lai atrisinātu Slovērijas Republikas izvirzīto pirmo pamatu.

37. Savā apelācijas sūdzībā Slovērijas Republika tikai apgalvo, ka, pārbaudot, vai uz sabiedrībām, kas darbojas Slovērijas obligātās veselības apdrošināšanas sistēmā, attiecas jēdziens “uzņēmums”, Komisija neapšaubāmi ir izmantojusi sarežģītus ekonomiskus vērtējumus. Sava argumenta pamatojumam Slovērijas Republika min vairākus nolēmumus, kuros Tiesa ir uzskatījusi, ka Komisijas veiktajiem vērtējumiem tiešām ir šāds raksturs. Lai gan Tiesa ir atzinusi, ka šiem vērtējumiem ir sarežģīts ekonomisks raksturs, pēc Slovērijas Republikas domām, nav nekāda iemesla šo pašu raksturu noliegt attiecībā uz šajās lietās aplūkotojām vērtējumiem.

38. Lai varētu izteikt savu viedokli par šī argumenta pamatotību, man šķiet, ka minētajos nolēmumos ir jāidentificē attiecīgo vērtējumu priekšmets¹³:

- lietā *DSG/Komisija*¹⁴ attiecīgais Komisijas vērtējums attiecās uz jautājumu, vai privātais ieguldītājs būtu palielinājis privātam uzņēmumam piešķirtas kredītlīnijas apmēru vai to pagarinājis ar tādiem pašiem nosacījumiem kā Vācijas valdība, ņemot vērā šīs sabiedrības finansiālo stāvokli un rentabilitātes perspektīvas;
- lietā *Spānija/Lenzing*¹⁵ attiecīgais vērtējums attiecās uz to, vai privātā kreditora rīcība bija tāda pati kā divu attiecīgo Spānijas valsts iestāžu rīcība, jo tas bija noslēdzis vienošanos par parādu atmaksas kārtības pārveidošanu ar privātu sabiedrību un nebija veicis šo parādu piespiedu piedziņu, kad attiecīgais uzņēmums bija pārkāpis minēto vienošanos, ņemot vērā virkni faktoru un apstākļu, it īpaši tā aizdevumiem piemītošās garantijas un sabiedrības parādnieces dzīvotspējas un rentabilitātes perspektīvas;

11 Spriedums, 1980. gada 17. septembris, *Philip Morris Holland/Komisija* (730/79, EU:C:1980:209, 24. punkts), kurā Tiesa pirmo reizi precizēja, ka, izvērtējot saderību, “Komisijai ir rīcības brīvība, kuras īstenošana nozīmē veikt ekonomiska un sociāla rakstura vērtējumus Kopieniu kontekstā”.

12 Runa ir par formulējumu, ko Tiesa pastāvīgi atkārtoti un kas pirmo reizi ir atrodams 2000. gada 16. maija spriedumā *Francija/Ladbroke Racing* un *Komisija* (C-83/98 P, EU:C:2000:248, 25. punkts).

13 Viens no nolēmumiem, kurus ir minējusi Slovērijas Republika, proti, 2005. gada 15. februāra spriedums *Komisija/Tetra Laval* (C-12/03 P, EU:C:2005:87), netiks iekļauts manā analīzē, jo tas ir pieņemts pretmonopola jomā, nevis valsts atbalsta jomā. Šis elements, manuprāt, noteikti nozīmē, ka attiecīgajam spriedumam nav nozīmes, lai noteiktu, vai Komisijas vērtējums par to, vai uz *SZP* un *VŠZP* attiecas jēdziens “uzņēmums”, kas minēts LESD 107. panta 1. punktā, nozīmē sarežģītus ekonomiskus vērtējumus, tā kā šo noteikšanu būtiski ietekmē valsts atbalsta jēdziena objektīvais raksturs.

14 Rikojums, 2002. gada 25. aprīlis (C-323/00 P, EU:C:2002:260).

15 Spriedums, 2007. gada 22. novembris (C-525/04 P, EU:C:2007:698).

- lietā *Chronopost* un *La Poste/UFEX* u.c.¹⁶ attiecīgais vērtējums attiecās uz jautājumu, vai atlīdzība, kas saņemta par loģistikas un tirdzniecības atbalstu, ko Francijas parastā pasta nozares publiskais uzņēmums sniedza eksprespastu pārvaldošajai sabiedrībai, kuru tas netieši kontrolē desmit gadus, atbilda rīcībai, ko tādos pašos apstākļos būtu īstenojis privāts ieguldītājs;
- lietā *Komisija/Scott*¹⁷ attiecīgais vērtējums attiecās uz jautājumu, vai cena, ko sabiedrība samaksāja par Francijas valsts iestāžu pārdoto zemes gabalu, atbilda pārdošanas cenai, kurai būtu piekritis privāts pārdevējs;
- lietā *Land Burgenland* u.c./Komisija¹⁸ attiecīgais vērtējums attiecās uz jautājumu, vai Austrijas valsts iestādes bija rīkojušās tāpat kā būtu rīkojies privāts pārdevējs, kad tās pārdeva reģionālo banku nevis tam, kas solīja visaugstāko cenu, bet gan citai personai par ievērojami zemāku pirkuma cenu, ņemot vērā dažādus apstākļus, it īpaši darījuma noteiktības pakāpi un ar to saistītos finanšu riskus.

39. Tomēr, manuprāt, nav nekādu šaubu, ka tikai atsauce uz šo Tiesas nolēmumu virkni pati par sevi nevar pamatot sarežģīta ekonomiska rakstura piedēvēšanu vērtējumiem par to, vai *SZP* un *VšZP* ir jākvalificē par uzņēmumiem, jo *neviens* no vērtējumiem, ko uzskata par sarežģītiem ekonomiskiem vērtējumiem šajos lēmumos, nav vērsts uz to, lai noteiktu, vai uz struktūru, kas saņem valsts atbalstu, attiecas jēdziens “uzņēmums”.

40. Taču visi sarežģītie ekonomiskie vērtējumi, kas aplūkoti Slovērijas Republikas minētajos nolēmumos, attiecas uz pārbaudi, vai pastāv priekšrocība, piemērojot tirgus ekonomikas privātā uzņēmēja kritēriju visās tā variācijās, proti, privātā ieguldītāja kritēriju, privātā kreditora kritēriju un privātā pārdevēja kritēriju (turpmāk tekstā – “privātā uzņēmēja kritērijs”)¹⁹, kas man nešķiet pārsteidzoši, ņemot vērā, ka, tās pārbaudes ietvaros, kas Tiesai ir jāveic, lai noteiktu, vai ir izpildīti valsts atbalsta pastāvēšanas nosacījumi, Tiesa, cik man zināms, ir atzinusi sarežģītu ekonomisku raksturu tikai attiecībā uz vērtējumiem par minētā kritērija piemērošanu²⁰, un pat ir atzinusi, ka šī piemērošana nenovēršami nozīmē šādu raksturu²¹.

41. Gadījumā, ja savā apelācijas sūdzībā Slovērijas Republika netieši izvirzītu argumentu, ka šajā lietā secinājums par privātā uzņēmēja kritēriju būtu jāpiemēro *pēc analogijas*, ir jāuzdod jautājums, vai apsvērumi, kuru dēļ Tiesa atzina, ka privātā uzņēmēja kritērija piemērošanai ir sarežģīts ekonomisks raksturs, ir attiecināmi arī uz vērtējumu, ko Komisija ir veikusi, lai noteiktu, vai uz *SZP* un *VšZP* attiecas jēdziens “uzņēmums”, kā to uzskata Slovērijas Republika.

42. Šādi apsvērumi ir jāidentificē. Pirmkārt, ņemot vērā attiecīgo vērtējumu ekonomisko raksturu, nav nekādu šaubu, ka, tā kā privāts uzņēmējs rīkojas atkarībā no paredzamās rentabilitātes iespējām, neņemot vērā jebkādus citus apsvērumus²², atbilstības viņa rīcībai pārbaudes īstenošana noteikti nozīmē ekonomisku datu analīzes veikšanu. Otrkārt, attiecībā uz minēto vērtējumu sarežģīto raksturu, tas, manuprāt, ir izskaidrojams ar to, ka privātā uzņēmēja kritērijs neprasa konstatēt pierādītus ekonomiskus datus, bet tikai hipotētiskus datus, jo runa ir par konkrētas rīcības tirgū rentabilitātes perspektīvu *ex ante* novērtējumu²³. Tieši šis *uz nākotni vērstais, ekonomiskās prognozes* elements,

16 Spriedums, 2008. gada 1. jūlijs (C-341/06 P un C-342/06 P, EU:C:2008:375).

17 Spriedums, 2010. gada 2. septembris (C-290/07 P, EU:C:2010:480).

18 Spriedums, 2013. gada 24. oktobris (C-214/12 P, C-215/12 P un C-223/12 P, EU:C:2013:682).

19 Šie kritēriji ir definēti Komisijas paziņojuma par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punktā minēto valsts atbalsta jēdzienu (OV 2016, C 262, 1. lpp.) 74. punktā.

20 Papildus Slovērijas Republikas minētajiem nolēmumiem skat. arī spriedumus, 1996. gada 29. februāris, Beļģija/Komisija (C-56/93, EU:C:1996:64, 10. un 11. punkts), kā arī 2003. gada 8. maijs, Itālija un SIM 2 Multimedia/Komisija (C-328/99 un C-399/00, EU:C:2003:252, 38. un 39. punkts).

21 Skat. spriedumus, 2007. gada 22. novembris, Spānija/Lenzing (C-525/04 P, EU:C:2007:698, 59. punkts), 2010. gada 2. septembris, Komisija/Scott (C-290/07 P, EU:C:2010:480, 68. punkts), 2013. gada 24. janvāris, Frucona Košice/Komisija (C-73/11 P, EU:C:2013:32, 74. punkts), kā arī 2016. gada 30. novembris, Komisija/Francija un Orange (C-486/15 P, EU:C:2016:912, 90. punkts).

22 Šajā ziņā skat. spriedumu, 1986. gada 10. jūlijs, Beļģija/Komisija (234/84, EU:C:1986:302, 14. punkts).

23 Skat. it īpaši spriedumu, 2012. gada 5. jūnijs, Komisija/EDF (C-124/10 P, EU:C:2012:318, 82.–85. punkts un 105. punkts).

manuprāt, pamato to vērtējumu sarežģīto ekonomisko raksturu, ko izraisa privātā uzņēmēja kritērija piemērošana. Šo konstatējumu, manuprāt, apstiprina rindkopa spriedumā Komisija/Scott, kurā Tiesa konkrēti secina, ka, tā kā strīdīgais zemes gabals tika pārdots attiecīgajai privātajai sabiedrībai, neveicot ne beznosacījuma piedāvājuma iesniegšanas procedūru, ne neatkarīga eksperta vērtējumu, “Komisijai līdz ar to bija sarežģīts uzdevums, un šī uzdevuma izpildes rezultātā strīdīgā zemes gabala tirgus vērtības *novērtējums* varēja būt vienīgi *aptuvenus*”²⁴.

43. Rezumējot, šķiet, ka Komisijas vērtējumu, kas veikti, piemērojot privātā uzņēmēja kritēriju, sarežģītais ekonomiskais raksturs ir saistīts ar to, ka jebkādam ekonomiskai prognozei piemītošais risks nozīmē, ka ir nepieciešami interpretācijas centieni, kuru īstenošanai Savienības tiesai nav instrumentu, kas pamato to, ka Komisijai ir piešķirta rīcības brīvība²⁵.

44. Ir pats par sevi saprotams, ka šos apsvērumus nevar pēc analogijas piemērot tādiem Komisijas vērtējumiem kā, piemēram, tiem, kuru mērķis ir noteikt, vai struktūra, kas saņem valsts atbalstu, ir jāuzskata par uzņēmumu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, kas nesatur nevienu ekonomisko prognožu elementu.

45. Līdz ar to ir jājautā, vai, neraugoties uz to, minētos vērtējumus un it īpaši tos, kas attiecas uz sociālā nodrošinājuma sistēmā darbojošās struktūras kvalifikāciju par uzņēmumu, var uzskatīt par tādiem, kuriem ir sarežģīts ekonomisks raksturs, pamatojoties uz apsvērumiem, kas *atšķiras* no tiem, kuri pamatoja šāda rakstura atzišanu privātā uzņēmēja kritērija piemērošanas gadījumā.

46. Manuprāt, atbildei ir jābūt noliedzošai.

47. Es uzskatu, ka šiem Komisijas vērtējumiem katrā ziņā nav sarežģīts ekonomisks raksturs turpmāk izklāstīto iemeslu dēļ.

48. Vispirms jānorāda, kā tas izrietēs no to pamatu vērtējuma, kas attiecas uz tiesību kļūdu, interpretējot jēdzienu “uzņēmums”²⁶, ka jautājums par to, vai sociālā nodrošinājuma sistēmā darbojošās struktūras darbībai ir saimniecisks raksturs un tādējādi šo struktūru var kvalificēt par uzņēmumu, nozīmē, ka ir jāpārbauda, vai valsts tiesību sistēmā, kas reglamentē attiecīgā sociālā nodrošinājuma pakalpojuma sniegšanas darbības īstenošanu, pastāv atsevišķi elementi, piemēram, piesaistes sociālā nodrošinājuma sistēmai obligātais vai fakultatīvais raksturs, brīvība vai brīvības neesamība attiecībā uz iemaksu apmēra noteikšanu vai atkarības vai neatkarības attiecības starp šo summu un izmaksātajiem pabalstiem.

49. Vispirms man nešķiet apšaubāmi, ka vērtējumiem par šo elementu, kas attiecas uz valsts tiesību aktu saturu, esamību ir augstākā mērā juridisks, nevis ekonomisks raksturs.

50. Attiecībā uz sarežģīto raksturu, lai gan “plurālistiskās” sistēmās šie vērtējumi nozīmē ar saimniecisko darbību saistītu un nesaistītu elementu izsvēršanu, es neuzskatu, ka šī izsvēršana ir tik sarežģīta, ka tā pamato rīcības brīvības piešķiršanu Komisijai, kā to apliecina fakts, ka Tiesa pati ir veikusi šos vērtējumus prejudiciālās lietās, kurās ir pasludināti šo secinājumu 115. un 120. punktā minētie spriedumi.

24 Spriedums, 2010. gada 2. septembris (C-290/07 P, EU:C:2010:480, 70. punkts). Mans izcēlums.

25 Skat. Ritleng, D., “Le juge communautaire de la légalité et le pouvoir discrétionnaire des institutions communautaires”, *AJDA*, 1999, Nr. 9, 645. lpp.

26 Skat. šo secinājumu C sadaļu.

51. Ņemot vērā iepriekš minēto, manuprāt, nav jāpievēršas šī pamata, ar kuru Slovākijas Republika pārmet Vispārējai tiesai, ka tā nav konstatējusi, ka Komisija ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, tālākai izskatīšanai. Manuprāt, šī tālākā izskatīšana ir atkarīga no konstatējuma, ka jēdziens “uzņēmums” nozīmē, ka Komisijai jāveic sarežģīti ekonomiski vērtējumi, ko es ierosinu šajā lietā atspēkot.

52. Lidz ar to es uzskatu, ka, pārsūdzētajā spriedumā aizstājot Komisijas vērtējumu par SZP un VŠZP kvalifikāciju par uzņēmumiem ar savu vērtējumu, Vispārējā tiesa nav pārsniegusi savas pārbaudes tiesā robežas, kas noteiktas atbilstošajā judikatūrā.

3. Secinājumi par Slovākijas Republikas izvirzīto pirmo pamatu lietā C-271/18 P

53. Ņemot vērā iepriekš minēto, es ierosinu Tiesai noraidīt apelācijas sūdzības pirmo pamatu lietā C-271/18 P kā nepamatotu.

B. Par Komisijas izvirzīto pirmo pamatu lietā C-262/18 P un Slovākijas Republikas izvirzīto ceturto pamatu lietā C-271/18 P par pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi

1. Lietas dalībnieku argumenti

54. Komisija un Slovākijas Republika, kuras atbalsta Somijas Republika, apgalvo, ka pārsūdzētā sprieduma pamatojums ir gan pretrunīgs, gan nepietiekams. Konkrēti, šis pamatojums neļaujot saprast, kurš juridiskais kritērijs tika piemērots pārsūdzētajā spriedumā. Lai gan Vispārējā tiesa esot atcēlusi apstrīdēto lēmumu, apmierinot prasības otro pamatu, kas attiecas uz ar saimniecisko darbību saistītu un nesaistītu elementu izsvēršanu, no pārsūdzētā sprieduma 58. un 63.–69. punkta izriet, ka Vispārējā tiesa patiesībā piemēroja prasības pirmā pamata ietvaros piedāvāto juridisko kritēriju, saskaņā ar kuru ar saimniecisko darbību saistīta elementa, lai arī kāds tas būtu, pastāvēšana veselības apdrošināšanas sistēmā ir pietiekama, lai šajā sistēmā darbojošos iestāžu veikto darbību kvalificētu kā saimniecisku.

55. Slovākijas Republika piebilst, ka pārsūdzētā sprieduma pamatojums neļauj saprast iemeslus, kuru dēļ Vispārējā tiesa ir atkāpusies no Tiesas judikatūras, nedz arī nozīmi, kādu Vispārējā tiesa ir piešķirusi veselības apdrošināšanas iestāžu iespējai izmantot un sadalīt daļu to peļņas, kā arī pastāvošās konkurences ierobežotajam līmenim. Attiecībā uz peļņu Vispārējā tiesa neesot konkrēti ņēmusi vērā faktu, ka viens no pasākumiem, uz kuriem attiecās apstrīdētais lēmums, bija piemērojams laika posmam, kurā apdrošināšanas iestādēm bija aizliegts sadalīt peļņu. Attiecībā uz pastāvošās konkurences līmeni pārsūdzētais spriedums esot pretrunīgs, jo Vispārējā tiesa esot uzskatījusi, ka, no vienas puses, starp šīm sabiedrībām esot pastāvējusi tikai “zināma konkurence” un, no otras puses, šī konkurence esot “intensīva un kompleksa”.

56. Dóvera un Union iebilst, ka pārsūdzētā sprieduma pamatojums ir pietiekami skaidrs un precīzs. It īpaši no šī sprieduma 54. punkta izrietot, ka Vispārējā tiesa nav piemērojusi juridisko kritēriju, ko Dóvera piedāvāja sava pirmā pamata ietvaros, bet ir izsvērusi Slovākijas obligātās veselības apdrošināšanas sistēmā ietvertos dažādos elementus. Šajā ziņā pārsūdzētā sprieduma 69. punkts esot tikai *obiter dictum* un no šī sprieduma 63.–68. punkta skaidri izrietot, ka obligātās veselības apdrošināšanas sistēmā darbojošos sabiedrību veiktās darbības kvalificēšana par saimniecisku darbību balstījās uz divu kumulatīvu elementu pastāvēšanu, proti, to, ka starp tām pastāv konkurence, un to, ka iestādes, kas nav SZP un VŠZP, darbojas ar mērķi gūt peļņu. Attiecībā uz šo veselības apdrošināšanas sabiedrību gūto ienākumu izmantošanu un sadali pastāvošie likumiskie ierobežojumi esot ierasti apdrošināšanas darbībām un nenozīmējot, ka attiecīgajām darbībām nav saimnieciska rakstura. Turklāt Vispārējās tiesas secinājumi par pastāvošās konkurences līmeni esot pilnīgi konsekventi.

2. Vērtējums

57. Iebildumi, kas minēti sakarā ar šo pamatu, attiecas uz pārsūdzētā sprieduma pamatojuma, iespējams, nepietiekamo, kā arī pretrunīgo raksturu. Tie ir jāizvērtē atsevišķi.

58. Pirmkārt, attiecībā uz iebildumu, ka Vispārējās tiesas argumentācija pārsūdzētajā spriedumā, kā arī tās izdarītais secinājums pierādot, ka, pat ja tā ir atcēlusi apstrīdēto lēmumu, apmierinot prasības otro pamatu, tā patiesībā esot piemērojusi juridisko kritēriju, kuru prasītāja piedāvāja sava prasības pirmā pamata ietvaros, es vēlos norādīt, ka šis iebildums ir pamatots ar pārsūdzētā sprieduma 58. un 63.–69. punkta redakciju, kura ir atgādināta zemāk.

59. Izskatot prasības otro pamatu, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 58. punktā esot apstiprinājusi Komisijas secinājumu, saskaņā ar kuru Slovērijas sistēma esot galvenokārt balstīta uz solidaritāti, un šī sprieduma 64. punktā esot piekritusi Komisijas turpmākajam paskaidrojumam, saskaņā ar kuru Slovērijas obligātās veselības apdrošināšanas sistēmas ar saimniecisko darbību saistītās iezīmes tika ieviestas, lai nodrošinātu tās sociālo un ar solidaritāti saistīto mērķu sasniegšanu. Tādēļ Vispārējai tiesai būtu bijis jānorāda šis pamats, ņemot vērā, ka juridiskais kritērijs, kuru Komisija piemēroja savā lēmumā un kuru prasītāja pirmajā instancē pieņēma sava prasības otrā pamata ietvaros, ir jautājums par to, vai attiecīgā sistēma ir galvenokārt balstīta uz solidaritāti vai arī tai būtībā ir saimniecisks raksturs, un Vispārējās tiesas paziņojumi iepriekš minētajos punktos skaidri norādot, ka pareizs ir pirmais pieņēmums. Savukārt pārsūdzētā sprieduma 68. punktā Vispārējā tiesa apmierināja šo pamatu un atcēla apstrīdēto lēmumu, pamatojoties uz konstatāciju, ka citu uzņēmēju, kuru mērķis ir peļņas gūšana, pastāvēšana un konkurences pastāvēšana Slovērijas obligātās veselības apdrošināšanas sistēmā pierādot šādas sistēmas ietvaros veiktās darbības saimniecisko raksturu. Tādējādi šie divi ar saimniecisko darbību saistītie elementi paši par sevi esot tādi, kas, neraugoties uz dominējošiem sociāliem, solidarīem un regulatīviem aspektiem, obligāto veselības apdrošināšanas pakalpojumu sniegšanu Slovērijā pārvēršot par saimniecisku darbību.

60. Manuprāt, šis iebildums balstās uz premisu, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 58. punktā esot uzskatījusi, ka Slovērijas obligātās veselības apdrošināšanas sistēmai ir “dominējoši” sociālie, solidarīe un regulatīvie aspekti.

61. Šajā ziņā ir jānorāda, ka pārsūdzētā sprieduma tiesvedības valodas redakcijā, proti, angļu valodas versijā, Vispārējā tiesa vispirms 54. punktā atgādināja, ka Komisija ir secinājusi, ka minētās sistēmas sociālās, solidarās un regulatīvās iezīmes ir dominējošas (*predominant*). Pēc tam minētā sprieduma 55. punktā tā, ja nemaldos, norādīja, ka no šo iezīmju izklāsta apstrīdētajā lēmumā faktiski izriet, ka tās ir “nozīmīgas” (*significant*). Visbeidzot, pārsūdzētā sprieduma 56. un 57. punktā Vispārējā tiesa, identificējot minētās iezīmes, pārbaudīja šī pēdējā konstatējuma pareizību un tādējādi nonāca pie apstiprinošas atbildes minētā sprieduma 58. punktā.

62. Lai gan pārsūdzētā sprieduma 58. punktā sociālie, solidarīe un regulatīvie aspekti ir kvalificēti kā “dominējoši” (*predominant*), es uzskatu, ka nav šaubu, ka, tā kā tā mērķis ir pamatot minētā sprieduma 55. punktā ietverto konstatāciju, tas ir jāsaprot tā, ka ar šo punktu šie aspekti ir kvalificēti kā “nozīmīgi” (*significant*), ko turklāt apstiprina pārsūdzētā sprieduma versija franču valodā. Šīs valodas versijas 58. punktā ir redzams termins “nozīmīgs” (*important*), kas diemžēl sprieduma angļu valodas versijā ir iztulkots kā “dominējošs” (*predominants*).

63. Turklāt un it īpaši šo elementu kvalifikācija par “dominējošiem” nekādi nav saderīga ar paša pārsūdzētā sprieduma 58. punkta pēdējo teikumu (“that finding is not challenged by the applicant”), jo nav strīda, ka *Dôvera* šādu Slovērijas obligātās veselības obligātās apdrošināšanas sistēmas raksturojumu ir vairākkārt skaidri atspēkojusi pirmās instances tiesvedībā.

64. Protams, pārsūdzētā sprieduma 58. punkts ir formulēts kā apstrīdētā lēmuma secinājumu apstiprinājums (“In the light of those various factors, it is necessary to uphold the Commission’s conclusion that, in essence, the Slovak compulsory health insurance scheme had predominant social, solidarity and regulatory features”²⁷) – lēmuma, kurā Komisija vairākkārt bija konstatējusi attiecīgo ar saimniecisko darbību nesaistītu elementu dominējošo raksturu. Tomēr izteiciena “in essence” (*būtībā*) pievienošana šī punkta tekstā, manuprāt, norāda, ka Vispārējā tiesa šo secinājumu ir apstiprinājusi, jo tas attiecas uz šo elementu *pastāvēšanu*, nevis uz sekām, ko šī pastāvēšana izraisa attiecībā uz Slovērijas obligātās veselības apdrošināšanas sistēmas solidaritātes līmeni, lai raksturotu šīs sistēmas ietvaros veikto darbību kā saimniecisku.

65. Līdz ar to, pieņemot, ka pārsūdzētā sprieduma 58. punktā Vispārējā tiesa ir vienīgi norādījusi, ka šīs sistēmas ar saimniecisko darbību nesaistītie elementi ir “nozīmīgi”, man nav skaidrs, kā varētu uzskatīt, ka tās sniegtais pamatojums esot pretrunīgs.

66. Tā kā Vispārējā tiesa nav apstiprinājusi Komisijas secinājumu, ka Slovērijas obligātās veselības apdrošināšanas sistēma ir galvenokārt balstīta uz solidaritāti, bet gan, piemērojot sistēmas ar saimniecisko darbību saistīto un nesaistīto elementu izsvēršanas juridisko kritēriju, ir vienkārši atzinusi, ka sistēmā ir konstatējami “nozīmīgi” ar saimniecisko darbību nesaistīti elementi, tās secinājums, ka, ņemot vērā pārsūdzētā sprieduma 63.–67. punktā aplūkotos ar saimniecisko darbību saistītos elementus, obligātās veselības apdrošināšanas pakalpojumu sniegšana Slovērijā ir saimnieciska darbība, manuprāt, ir pilnīgi saskanīgs ar tās premisu.

67. Šādos apstākļos, manuprāt, šis iebildums ir jānoraida.

68. Otrkārt, iebildums, kas manā ieskatā atšķiras no iepriekšējā un saskaņā ar kuru pārsūdzētā sprieduma 69. punkts tiktāl, ciktāl tajā ir noteikts, ka tādu veselības apdrošināšanas iestāžu, kuru mērķis ir peļņas gūšana, pastāvēšana “ietekmes izplatīšanās rezultātā” pārveido *SZP* un *VšZP* par uzņēmumiem, ir jāinterpretē tādējādi, ka šis elements *pats par sevi* ir pietiekams, lai secinātu, ka obligātās veselības apdrošināšanas pakalpojumu sniegšanas darbībai Slovērijā ir saimniecisks raksturs, mani nepārliecina.

69. Pirms tiek veikts vērtējums, ir jāatveido pilnībā minētais punkts. Vispārējā tiesa tajā norāda, ka “šo secinājumu[, ka attiecīgajai darbībai ir saimniecisks raksturs,] nevar apstrīdēt, pat ja tiktu apgalvots, ka *SZP* un *VšZP* nav mērķa gūt peļņu. Protams, ja subjektiem, kuru darbība tiek aplūkota, nav šāda mērķa, bet tiem ir rīcības brīvība, lai iesaistītos konkurencē dalībnieku piesaistīšanai, šī konkurence automātiski nevar atspēkot to darbības nesaimniecisko raksturu, it īpaši, ja šis konkurences elements ir ieviests, lai mudinātu slimokases veikt savu darbību saskaņā ar labas pārvaldības principiem (spriedums, 2004. gada 16. marts, *AOK Bundesverband* u.c., C-264/01, C-306/01, C-354/01 un C-355/01, EU:C:2004:150, 56. punkts). Tomēr no iepriekš 48. punktā minētās judikatūras izriet, ka apstākļi, kas preču un pakalpojumu piedāvājums tiek veikts bez peļņas gūšanas nolūka, nav šķērslis tam, lai subjekts, kas veic šos darījumus tirgū, tiktu uzskatīts par uzņēmumu, ja šis piedāvājums konkurē ar citu tirgus dalībnieku, kas darbojas peļņas gūšanas nolūkā, piedāvājumu. No tā izriet, ka darbības saimniecisko raksturu nosaka ne tikai konkurence konkrētā tirgū, bet drīzāk tas, ka minētajā tirgū darbojas uzņēmēji, kuru mērķis ir peļņas gūšana. Šajā gadījumā tā tas ir, jo starp lietās dalībniekiem nav strīda par to, ka pārējie aplūkotā tirgus dalībnieki faktiski darbojas peļņas gūšanas nolūkā, līdz ar to *SZP* un *VšZP* ietekmes izplatīšanās rezultātā būtu jāuzskata par uzņēmumiem”.

70. Ja aprobežotos ar tikai formālu pārbaudi, varētu piekrist Komisijas un Slovērijas Republikas interpretācijai. Ir jānorāda, ka Vispārējā tiesa, no vienas puses, ir izdarījusi pārsūdzētā sprieduma 69. punktā minētos konstatējumus pēc tam, kad minētā sprieduma 68. punktā tā nosprieda, ka attiecīgās darbības saimnieciskais raksturs ir izskaidrojams ar konkurences pastāvēšanu attiecībā uz

27 Mans izcēlums.

pakalpojumu kvalitāti un piedāvājumu un citu tirgus dalībnieku, kas darbojas peļņas gūšanas nolūkā, pastāvēšanu, ko varētu saprast tā, ka tas liecina par tās nodomu precizēt šādu secinājumu tādējādi, ka tikai pārējo tirgus dalībnieku peļņas gūšanas mērķis, nevis abi elementi kopā, ir nepieciešams, lai varētu secināt, ka darbībai ir saimnieciskais raksturs. No otras puses, tā vairākkārt ir izmantojusi formulējumu, kas norāda uz hierarhiju starp abiem attiecīgajiem elementiem (“bet *drīzāk* tas, ka minētajā tirgū darbojas uzņēmēji, kuru mērķis ir peļņas gūšana²⁸”) vai arī konkurences attiecībā uz pakalpojumu kvalitāti un piedāvājumu pastāvēšanas pakārtoto raksturu (“*jo* starp lietas dalībniekiem nav strīda par to, ka pārējie aplūkotā tirgus dalībnieki faktiski darbojas peļņas gūšanas nolūkā [...] *SZP un VŠZP ietekmes izplatīšanās rezultātā* būtu jāuzskata par uzņēmumiem²⁹”).

71. Tomēr, iedziļinoties pārsūdzētā sprieduma 69. punkta būtiskajā saturā, šķiet acīmredzami, ka tā mērķis nav grozīt šī sprieduma 68. punktā minēto secinājumu, ka obligātās veselības apdrošināšanas pakalpojumu sniegšanas darbības Slovērijā saimnieciskais raksturs ir balstīts uz to, ka šajā sociālā nodrošinājuma sistēmā vienlaicīgi pastāv konkurence un citi tirgus dalībnieki, kuru mērķis ir peļņas gūšana. Pretēji tam, ko apgalvo Komisija un Slovērijas Republika, šī punkta iekļaušana, manuprāt, ir saistāma ar faktu, ka Vispārējā tiesa tikai vēlējās precizēt citu tirgus dalībnieku, kas darbojas peļņas gūšanas nolūkā, pastāvēšanas ņemšanas vērā juridisko pamatu, izvērtējot jautājumu, vai tāda darbība kā šajā lietā aplūkotā ir jāuzskata par saimniecisku LESD 107. panta 1. punkta piemērošanas nolūkā.

72. Manuprāt, to var secināt, ja pārfrāzē minēto punktu.

73. Vispārējās tiesas argumentācija ir balstīta uz pieņēmumu – kas var radīt nepatiesu iespaidu, ka runa ir par *obiter dictum*³⁰ –, proti, ka *SZP un VŠZP* nedarbojoties peļņas gūšanas nolūkā. Ja tas tā būtu, turpina Vispārējā tiesa, tas, ka sabiedrībām, kas darbojas attiecīgās sociālā nodrošinājuma sistēmas ietvaros, ir rīcības brīvība, lai konkurētu savā starpā, pats par sevi neļauj apšaubīt to darbības nesaimniecisko raksturu. Savukārt šai pēdējai minētajai noteikti būtu saimnieciskais raksturs, netieši norāda Vispārējā tiesa, atsaucoties uz Tiesas judikatūru, gadījumā, ja tirgus dalībniekiem, kuru piedāvājums konkurē ar *SZP un VŠZP* piedāvājumu, būtu mērķis gūt peļņu. Līdz ar to – un šajā stadijā Vispārējā tiesa, to skaidri neformulējot, no aplūkojamās lietas vērtējuma pāriet pie vispārīgāka principa noteikšanas –, tādu tirgus dalībnieku, kuri darbojas peļņas gūšanas nolūkā, pastāvēšana apvienojumā ar konkurences pastāvēšanu ir viens no elementiem, kas nosaka darbības saimniecisko raksturu. Līdz ar to Vispārējā tiesa uzskata, ka, tā kā nav apstrīdams, ka pārējām sabiedrībām, kas darbojas Slovērijas obligātās veselības apdrošināšanas sistēmā, ir mērķis gūt peļņu, *SZP un VŠZP* darbība būtu jāuzskata par saimniecisku to kvalifikācijas par uzņēmumiem nolūkā.

74. Līdz ar to, manuprāt, arī šis otrais iebildums ir jānoraida.

75. Treškārt, attiecībā uz iebildumu, ka Vispārējā tiesa neesot paskaidrojusi iemeslus, kuru dēļ tā ir atkāpusies no Tiesas judikatūras, kurā konkrēta sociālā nodrošinājuma sistēma vienmēr ir kvalificēta atkarībā no tajā dominējošajiem aspektiem, es norādu, ka tas ir balstīts uz apgalvoto pretrunu starp konstatējumu, ka Slovērijas obligātās veselības apdrošināšanas sistēmai ir “dominējoši” sociālie, solidarītie un regulatīvie aspekti (pārsūdzētā sprieduma 58. punkts), un secinājumu, ka šīs sistēmas ietvaros veiktā darbība ir saimnieciska darbība (minētā sprieduma 68. punkts).

76. Tā kā, kā es jau norādīju šo secinājumu 61.–64. punktā, pārsūdzētā sprieduma 58. punktā šie aspekti nav raksturoti kā “dominējoši”, bet gan tikai kā “nozīmīgi”, šis iebildums, manuprāt, ir jānoraida.

28 Mans izcēlums.

29 Mans izcēlums.

30 Atbildes rakstos uz apelācijas sūdzību, ko tās iesniedza šajās apvienotajās lietās, *Dōvera* un *Union* norādīja, ka, tā kā šis iebildums ir vērst pret *obiter dictum*, tas būtu jāuzskata par neefektīvu. Manis izvērstā interpretācija šo secinājumu 71. punktā rāda, ka es nepiekritu šādai interpretācijai.

77. Ceturtkārt, attiecībā uz iebildumu, ka Vispārējā tiesa neesot ņēmusi vērā Slovākijas tiesību aktos paredzētos likumiskos ierobežojumus izmantot un sadalīt peļņu, man – gluži pretēji – šķiet, ka pārsūdzētā sprieduma 64. punktā Vispārējā tiesa ir pienācīgi pamatojusi savu nostāju, ciktāl tā ir paziņojusi, ka ne jau tam, ka veselības apdrošināšanas sabiedrībām ir iespēja izmantot un sadalīt peļņu, ir nozīme, lai viņu darbību kvalificētu kā saimniecisku darbību, bet tam, ka tām ir iespēja brīvi censties gūt peļņu, jo šī pēdējā minētā iespēja liecina par to, ka struktūrai ir mērķis gūt peļņu un tādējādi tā darbojas saimnieciskās darbības sfērā.

78. Līdz ar to, tā kā nav nepilnību, kas skar Vispārējās tiesas apgalvojumus šajā pārsūdzētā sprieduma fragmentā, es uzskatu, ka šis iebildums ir jānoraida.

79. Piektkārt, attiecībā uz iebildumu, ar kuru Vispārējai tiesai tiek pārņemts, ka tā nav ņēmusi vērā faktu, ka viens no pasākumiem, uz kuriem attiecas apstrīdētais lēmums, bija piemērojams laika posmam, kurā veselības apdrošināšanas iestādēm bija aizliegts izmaksāt peļņu, es uzskatu, ka pretēji tam, ko norāda *Dóvera* savā atbildes rakstā uz apelācijas sūdzību lietā C-271/18 P, šis iebildums pirmo reizi netika minēts apelācijas tiesvedības stadijā un tādēļ ir pieņemams³¹. Tomēr pēc būtības es esmu pārliecināts, ka šim iebildumam nevar piekrist, jo, kā *Union* to ir norādījusi savā atbildes rakstā uz apelācijas sūdzību, no pastāvīgās judikatūras izriet, ka jautājums par to, vai valsts atbalsta pasākums ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, ir jārisina, pamatojoties uz objektīviem elementiem, kas ir novērtējami Komisijas lēmuma pieņemšanas dienā³². Līdz ar to Vispārējai tiesai šajā lietā bija jāpārbauda, vai *SZP* un *VšZP* bija uzņēmumi atkarībā no situācijas, kas dominēja brīdī, kad Komisija pieņēma savu lēmumu. Tajā laikā, proti, 2014. gada oktobrī Slovākijas Konstitucionālā tiesa bija atcēlusi aizliegumu izmaksāt peļņu jau aptuveni trīsarpus gadus iepriekš, un tātad tas vairs nebija spēkā. Tā kā Vispārējai tiesai šajā ziņā līdz ar to nevar pamatoti pārņemt pamatojuma nepietiekamo raksturu, šis iebildums, manuprāt, ir jānoraida.

80. Visbeidzot, attiecībā uz iebildumu par pamatojuma pretrunīgumu, kas izriet no tā, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 65. punktā uzskatīja, ka iestāžu, kas darbojas Slovākijas obligātās veselības apdrošināšanas sistēmā, starpā bija “tikai zināma konkurence”, un šī sprieduma 67. punktā, ka šī konkurence bija “intensīva un kompleksa”, es piekritu *Dóvera* un *Union* argumentam, ka attiecīgā pretruna balstās uz premisu, ka pārsūdzētā sprieduma 65. punktā izmantotā terminoloģija esot līdzvērtīga “ierobežotam konkurences līmenim” vai konkurencei “ierobežotā apjomā”, lai gan faktiski šī terminoloģija ir neitrāla un to var interpretēt tikai tādējādi, ka konkurences līmenis nav neierobežots. Proti, šī atšķirība konkurences līmeņa kvalifikācijā ir izskaidrojama ar to, ka, lai gan Vispārējā tiesa ir izmantojusi īpašības vārdu “zināma”, lai *in abstracto* definētu vienu no elementiem, kas var ietekmēt darbības saimniecisko raksturu, īpašības vārdi “intensīva un kompleksa” tiek izmantoti pēc tam, kad ir veikts vērtējums, lai noteiktu konkurences līmeni, kas pastāv *faktiski* starp sabiedrībām, kuras darbojas Slovākijas veselības apdrošināšanas sistēmā.

81. Šādos apstākļos es uzskatu, ka arī šis iebildums ir jānoraida.

3. Secinājumi par pirmo pamatu lietā C-262/18 P un ceturto pamatu lietā C-271/18 P

82. Ņemot vērā iepriekš minēto, es ierosinu Tiesai noraidīt kopumā kā nepamatotus apelācijas sūdzības pirmo pamatu lietā C-262/18 P, kā arī apelācijas sūdzības ceturto pamatu lietā C-271/18 P.

31 Atgādinu, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, ja kādam lietas dalībniekam ļautu Tiesā pirmoreiz izvirzīt argumentu, ko tas nebija izvirzījis Vispārējā tiesā, tas varētu Tiesai, kuras kompetence apelācijas tiesvedībā ir ierobežota, lūgt risināt strīdu, kas ir plašāks par to, kuru ir izskatījusi Vispārējā tiesa. Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 29. jūlijs, *Bayerische Motoren Werke* un *Freistaat Sachsen*/Komisija (C-654/17 P, EU:C:2019:634).

32 Skat. it īpaši spriedumu, 2008. gada 11. decembris, Komisija/*Freistaat Sachsen* (C-334/07 P, EU:C:2008:709, 50. punkts).

C. Par Komisijas izvirzīto otro pamatu lietā C-262/18 P un Slovākijas Republikas izvirzīto trešo pamatu lietā C-271/18 P par tiesību kļūdu, interpretējot jēdzienu “uzņēmums” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē

1. Lietas dalībnieku argumenti

83. Komisija un Slovākijas Republika, ko atbalsta Somijas Republika, norāda, ka Vispārējā tiesa ir kļūdaini interpretējusi jēdzienu “uzņēmums” LESD 107. panta izpratnē, un nav ievērojusi Tiesas judikatūru, konkrēti spriedumus *AOK Bundesverband* u.c.³³, *Poucet* un *Pistre*³⁴, *Cisal*³⁵, *Kattner Stahlbau*³⁶ un *AG2R Prévoyance*³⁷, pārsūdzētā sprieduma 63.–69. punktā uzskatot, ka Slovākijas veselības apdrošināšanas sistēmā darbojošos iestāžu mērķis gūt peļņu, kā arī zināmas konkurences pastāvēšana starp šīm iestādēm ir pietiekami, lai kvalificētu šo iestāžu veikto darbību kā “saimniecisku darbību”, lai gan pastāv dominējoši ar saimniecisko darbību nesaistīti elementi. Slovākijas Republika piebilst, ka Vispārējās tiesas pieeja esot arī pretrunā spriedumiem *Fédération française des sociétés d'assurance* u.c.³⁸, *Albany*³⁹, *Brentjens*⁴⁰, *Drijvende Bokken*⁴¹ un *Pavlov* u.c.⁴².

84. Turklāt Vispārējā tiesa neesot ievērojusi Tiesas judikatūru, pārsūdzētā sprieduma 69. punktā uzskatot, ka tas vien, ka pastāv tirgus dalībnieki, kuru mērķis ir peļņas gūšana, un kuri veic tādu pašu darbību kā tirgus dalībnieki, kuriem nav mērķa gūt peļņu, “ietekmes izplatīšanās rezultātā” pārveidojot šos pēdējos minētos par uzņēmumiem LESD 107. panta 1. punkta izpratnē. No sprieduma *AOK Bundesverband* u.c.⁴³ izrietot, ka papildus tam, ka Slovākijas veselības apdrošināšanas sistēmai esot “[dominējoši] sociālie, solidārie un regulatīvie aspekti”⁴⁴, apstāklim, ka tās ar saimniecisko darbību saistīto iezīmju mērķis ir “nodrošināt sistēmas turpinātību un tās pamatā esošo sociālo un ar solidaritāti saistīto mērķu sasniegšanu”⁴⁵, vajadzēja likt Vispārējai tiesai secināt, ka minētajai sistēmai nav saimnieciska rakstura. Attiecībā uz peļņu pārsūdzētā sprieduma 64. punkts esot balstīts uz mākslīgu nodalījumu starp, no vienas puses, iespēju brīvi censties gūt peļņu un to īstenot, un, no otras puses, stingri ierobežotu iespēju to izmantot un sadalīt.

85. *Dôvera* un *Union* iebilst, ka pārsūdzētais spriedums atbilst Tiesas judikatūrai. Ar minēto spriedumu esot veikts nepieciešamais dažādo attiecīgo elementu, to nozīmes un attiecīgā mērķa vērtējums. Attiecībā uz spriedumu *AOK Bundesverband* u.c.⁴⁶, viņuprāt, pastāvot ļoti būtiskas faktiskas atšķirības starp tajā pārbaudīto sistēmu un Slovākijas veselības apdrošināšanas sistēmu.

86. Tās arī uzskata, ka iebildums, saskaņā ar kuru Vispārējās tiesas izmantotā pieeja būtiski atšķīroties no Tiesas judikatūras, esot balstīts uz pārsūdzētā sprieduma 58. punkta kļūdainu interpretāciju, jo Vispārējā tiesa tajā neesot uzskatījusi, ka Slovākijas obligātās veselības apdrošināšanas sistēmā ar saimniecisko darbību saistītie elementi ir “dominējoši”, bet tikai to, ka šie elementi ir “nozīmīgi”.

33 Spriedums, 2004. gada 16. marts (C-264/01, C-306/01, C-354/01 un C-355/01, EU:C:2004:150).

34 Spriedums, 1993. gada 17. februāris (C-159/91 un C-160/91, EU:C:1993:63).

35 Spriedums, 2002. gada 22. janvāris (C-218/00, EU:C:2002:36).

36 Spriedums, 2009. gada 5. marts (C-350/07, EU:C:2009:127).

37 Spriedums, 2011. gada 3. marts (C-437/09, EU:C:2011:112).

38 Spriedums, 1995. gada 16. novembris (C-244/94, EU:C:1995:392).

39 Spriedums, 1999. gada 21. septembris (C-67/96, EU:C:1999:430).

40 Spriedums, 1999. gada 21. septembris (no C-115/97 līdz C-117/97, EU:C:1999:434).

41 Spriedums, 1999. gada 21. septembris (C-219/97, EU:C:1999:437).

42 Spriedums, 2000. gada 12. septembris (no C-180/98 līdz C-184/98, EU:C:2000:428).

43 Spriedums, 2004. gada 16. marts (C-264/01, C-306/01, C-354/01 un C-355/01, EU:C:2004:150).

44 Pārsūdzētā sprieduma 58. punkts.

45 Pārsūdzētā sprieduma 64. punkts.

46 Spriedums, 2004. gada 16. marts (C-264/01, C-306/01, C-354/01 un C-355/01, EU:C:2004:150).

87. Turklāt *Dóvera* un *Union* uzskata, ka, pretēji tam, ko apgalvo Komisija, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 64. punktā neesot atzinusi, ka šīs sistēmas ar saimniecisko darbību saistītās iezīmes tika ieviestas, lai nodrošinātu sociālo un ar solidaritāti saistīto mērķu sasniegšanu. Tās uzskata, ka ierobežojumi attiecībā uz peļņas izmantošanu un sadali esot ierasti un tie neradot konkurences ierobežojumus. Turklāt “iespēja izmantot un sadalīt peļņu” neesot nesaraujami saistīta ar “iespēju brīvi censties gūt peļņu un to īstenot”.

88. Visbeidzot, *Dóvera* un *Union* uzskata, ka pret pārsūdzētā sprieduma 69. punktu vērstā kritika ir neefektīva, jo šis punkts saturot *obiter dictum*.

2. Vērtējums

a) Ievada apsvērumi

89. Lai noteiktu, vai, kā to apgalvo Komisija un Slovērijas Republika, Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu attiecībā uz LESD 107. panta 1. punktā noteiktā jēdziena “uzņēmums” interpretāciju, vispirms ir vēlreiz jāatgādina, ka elementi, kuru dēļ Vispārējā tiesa secināja, ka, neraugoties uz nozīmīgu sociāla, solidāra un regulatīva rakstura aspektu pastāvēšanu, Slovērijas obligātās veselības apdrošināšanas sistēmas ietvaros veiktā darbība ir jākvalificē kā saimnieciska darbība, pirmkārt, ir konkurences pastāvēšana starp struktūrām, kas tajā darbojas, un, otrkārt, tas, ka vēl bez struktūras, uz kuru attiecas pārbaude, pastāv tādi tirgus dalībnieki, kuri darbojas peļņas gūšanas nolūkā.

90. Līdz ar to es uzskatu, ka vispirms ir jāizskata jautājums, kas man šķiet *a priori* visstrīdīgākais, proti, jautājums, vai tas, ka šiem tirgus dalībniekiem ir mērķis gūt peļņu, ir *nozīmīgs* elements, lai noteiktu konkrētas darbības saimniecisko vai nesaimniecisko raksturu ar nolūku kvalificēt struktūru, kas īsteno šo darbību, par uzņēmumu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē (b sadaļa).

91. Pēc tam, kad šāda elementa nozīme ir noraidīta, es, ņemot vērā Tiesas judikatūru par sociālā nodrošinājuma sistēmu ietvaros īstenotu darbību kvalifikāciju par uzņēmējdarbību, pārbaudīšu, vai ar Slovērijas obligātās veselības apdrošināšanas sistēmu atļautā konkurence ļauj secināt, ka, neraugoties uz šīs sistēmas sociālajiem, solidārajiem un regulatīvajiem aspektiem, obligātās veselības apdrošināšanas sniegšanas darbība ir jāuzskata par saimniecisku darbību, kā to pārsūdzētajā spriedumā ir secinājusi Vispārējā tiesa. Šajā ziņā es nonākšu pie noraidošas atbildes (c sadaļa).

b) Par to, vai, lai darbību kvalificētu par saimniecisku, ir nozīme tam, ka citām struktūrām, kas darbojas sociālā nodrošinājuma sistēmā, ir mērķis gūt peļņu

92. Kā jau es minēju iepriekš, pārsūdzētā sprieduma 68. punktā, kā arī 69. punktā ir norādīts, ka tas, ka citi tirgus dalībnieki, kuri sniedz obligāto veselības apdrošināšanu Slovērijā, darbojas peļņas gūšanas nolūkā, pēc Vispārējās tiesas domām, ir elements, kas norāda uz darbības, uz kuru attiecas pārbaude, saimniecisko raksturu.

93. Šādi rīkojoties, Vispārējā tiesa ir noraidījusi Komisijas pieeju, kura, uzskatot, ka nav jānošķir peļņas īstenošana un izmantošana vai sadale, bija vērtējusi tirgus dalībniekiem, kas darbojas attiecīgajā tirgū, piedāvāto iespēju izmantot un sadalīt peļņu starp šiem tirgus dalībniekiem *esošās konkurences pastāvēšanas pārbaudes ietvaros*. Konkrētāk, savā lēmumā Komisija bija uzskatījusi, kā Vispārējā tiesa to atgādināja pārsūdzētā sprieduma 64. punktā, ka iespēja izmantot un sadalīt gūto peļņu nevarēja likt apšaubīt SZP un VŠZP veiktās darbības nesaimniecisko raksturu, ņemot vērā, ka šī iespēja bija stingrāk ierobežota, nekā tradicionālās tirdzniecības nozarēs, un tā bija pakļauta tādu prasību ievērošanai, kas paredzētas, lai nodrošinātu sistēmas turpinātību un attiecīgās sistēmas sociālo un ar solidaritāti saistīto mērķu sasniegšanu. Šajā ziņā, lai gan Vispārējā tiesa atzīst šī konstatējuma pareizību, tā norādīja, ka tam nav nozīmes, lai izslēgtu attiecīgās darbības saimniecisko raksturu, “*tiklīdz attiecīgā tirgus*

dalībnieki darbojas, cenšoties gūt peļņu”⁴⁷.

94. Es nevaru piekrist Vispārējās tiesas interpretācijai.

95. Šajā ziņā ir jānorāda, ka Tiesas judikatūrā sociālā nodrošinājuma sistēmu jomā šis elements nekad nav ticis ņemts vērā, novērtējot attiecīgo struktūru veiktās darbības raksturu.

96. Tādējādi varētu sagaidīt, ka Vispārējā tiesa norāda uz citu judikatūru, kas varētu būt juridiskais pamats attiecīgā elementa ņemšanai vērā. Pārsūdzētā sprieduma 69. punktā Vispārējā tiesa atsaucas uz “iepriekš 48. punktā minēto judikatūru”, proti, uz Tiesas spriedumiem lietās *Cassa di Risparmio di Firenze* u.c.⁴⁸ un *MOTOE*⁴⁹.

97. Šī divkāršā atsauce, manuprāt, prasa uzmanīgu pārbaudi.

98. Attiecībā uz spriedumu *Cassa di Risparmio di Firenze* u.c.⁵⁰, Vispārējā tiesa tajā norāda uz Tiesas sniegto atbildi par Itālijas banku fondu veiktās darbības saimniecisko vai nesaimniecisko raksturu, kad šie pēdējie minētie īstenoja sabiedrības interešu un sociālo vajadzību jomās noteikto mērķu sasniegšanai vajadzīgās vai piemērotās tirdzniecības, nekustamo un kustamo īpašumu operācijas. Konkrēti, Vispārējā tiesa citē šī sprieduma 122. un 123. punktu, kuros Tiesa nosprieda, ka minēto fondu darbība ir jāuzskata par saimniecisku, neraugoties uz apstākli, ka preces un pakalpojumus tie piedāvā bez nolūka gūt peļņu, “jo šis piedāvājums konkurē ar tādu tirgus dalībnieku piedāvājumiem, kuriem ir šāds mērķis”.

99. Attiecībā uz spriedumu *MOTOE*⁵¹ Vispārējā tiesa atsaucas uz 27. punktu, kurā, ņemot vērā jautājumu, kā tam, ka attiecīgajai struktūrai nav nolūka gūt peļņu, bija jāietekmē motociklu sacīkšu organizēšanas darbības saimnieciskais raksturs un šajā sakarā noslēgtā sponsorēšanas, reklāmas un apdrošināšanas līguma saimnieciskais raksturs, Tiesas virspalāta atgādināja iepriekš minētā sprieduma *Cassa di Risparmio di Firenze* u.c.⁵² fragmentu.

100. No tā izriet, ka juridiskais pamats, pamatojoties uz kuru Vispārējā tiesa ir piešķirusi noteicoša elementa statusu tam, ka sistēmā, kurā darbojas konkrētā struktūra, pastāv arī citi tirgus dalībnieki, kuriem ir mērķis gūt peļņu, apvienojumā ar konkurences pastāvēšanas faktu un šādas struktūras veiktās darbības saimniecisko raksturu, ir atrodams sprieduma *Cassa di Risparmio di Firenze* u.c.⁵³ 123. punktā, *kā to ir apstiprinājuši* Tiesas virspalāta spriedumā *MOTOE*⁵⁴.

101. Tāpat kā Slovākijas Republika savā apelācijas sūdzībā es uzskatu, ka Vispārējā tiesa nav pareizi sapratusi saikni starp abiem aplūkotajiem spriedumiem, jo spriedumā *MOTOE*⁵⁵ Tiesa nevēlējās piešķirt vispārēju vērtību sprieduma *Cassa di Risparmio di Firenze* u.c.⁵⁶ 123. punktā izmantotajam formulējumam, bet drīzāk vēlējās precizēt tā apjomu.

47 Mans izcēlums.

48 Spriedums, 2006. gada 10. janvāris (C-222/04, EU:C:2006:8).

49 Spriedums, 2008. gada 1. jūlijs (C-49/07, EU:C:2008:376).

50 Spriedums, 2006. gada 10. janvāris (C-222/04, EU:C:2006:8).

51 Spriedums, 2008. gada 1. jūlijs (C-49/07, EU:C:2008:376).

52 Spriedums, 2006. gada 10. janvāris (C-222/04, EU:C:2006:8).

53 Spriedums, 2006. gada 10. janvāris (C-222/04, EU:C:2006:8).

54 Spriedums, 2008. gada 1. jūlijs (C-49/07, EU:C:2008:376).

55 Spriedums, 2008. gada 1. jūlijs (C-49/07, EU:C:2008:376).

56 Spriedums, 2006. gada 10. janvāris (C-222/04, EU:C:2006:8).

102. Lai gan ir taisnība, ka Tiesa atsaucās uz šo pēdējo minēto spriedumu sprieduma *MOTOE*⁵⁷ 27. punktā, lemjot par to, kā tas, ka Grieķijas Autobiļu un ceļojumu klubam (turpmāk tekstā – “ELPA”) nav peļņas gūšanas mērķa, ietekmē atsevišķu tā darbību kvalifikāciju par saimnieciskām, ir arī taisnība, ka sprieduma *MOTOE*⁵⁸ nākamajā punktā Tiesa būtībā norādīja, ka tas, ka *Motosykletistiki Omospondia Ellados NPID (MOTOE)*, kas darbojās tajā pašā nozarē, kurā darbojas *ELPA*, arī nedarbojās peļņas gūšanas nolūkā, *nekādi neietekmē ELPA* veiktās darbības kvalifikāciju par saimniecisku tādu iemeslu dēļ, kurus tā uzskaitīja šādi: “[n]o vienas puses, nav izslēgts, ka bez biedrībām, kuru darbība ir organizēt un komerciāli izmantot motociklu sacikstes un kurām nav peļņas gūšanas nolūka, Grieķijā ir biedrības, kuras veic šādu darbību un kurām ir šāds nolūks, un kuras tādējādi konkurē ar *ELPA*. No otras puses, biedrības, kam nav peļņas gūšanas nolūka un kas attiecīgajā tirgū piedāvā preces vai pakalpojumus, savstarpēji var atrasties konkurences stāvoklī. Šo biedrību panākumi vai ekonomiskā izdzīvošana ilgtermiņā ir atkarīga no to spējas realizēt savu piedāvājumu attiecīgajā tirgū uz citu tirgus dalībnieku piedāvājuma rēķina.”

103. Manuprāt, Tiesa tādējādi uzskatīja, ka darbību var kvalificēt kā saimniecisku pat tad, ja konkurentu, kuru mērķis ir gūt peļņu, pastāvēšana ir tikai hipotētiska (“nav izslēgts, ka [...] ir”) vai ja konkurenti nedarbojas peļņas gūšanas nolūkā (“biedrības, kam nav peļņas gūšanas rakstura [...] savstarpēji var atrasties konkurences stāvoklī”)⁵⁹.

104. Šādi rīkojoties, neiedomājoties, ka spriedumā *Cassa di Risparmio di Firenze* u.c.⁶⁰ izmantotais formulējums tiks piemērots, pārsniedzot faktiskos apstākļus, kas bija šī sprieduma pamatā, Tiesa, manā ieskatā, precizēja savu judikatūru, norādot, ka tās struktūras, kuras darbība tiek pārbaudīta, konkurentu mērķis gūt peļņu nav nozīmīgs elements darbības rakstura vērtējumā. Turpretī nozīmīgs ir *tikai* fakts, ka attiecīgo struktūru starpā pastāv konkurence.

105. Tomēr ir jānorāda, ka citā jomā Tiesa jau ir piekritusi, ka atsevišķām darbībām var būt nesaimniecisks raksturs, *neskatoties uz to, ka tās īsteno tirgus dalībnieki, kuriem ir mērķis gūt peļņu*⁶¹. Proti, spriedumā *Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania* tā uzskatīja, ka iestādes, kas ir daļa no valsts izglītības sistēmas un kas tiek finansētas no valsts līdzekļiem, neveic saimniecisku darbību, ja tās piedāvā izglītības pakalpojumus, neņemot vērā faktu, ka iestādes, kas tiek finansētas no privātiem līdzekļiem, sniedz tādas pašas pakalpojumus par atlīdzību⁶².

57 Spriedums, 2008. gada 1. jūlijs (C-49/07, EU:C:2008:376).

58 Spriedums, 2008. gada 1. jūlijs (C-49/07, EU:C:2008:376).

59 Man šķiet, ka Tiesa ir stipri iedvesmojusies no secinājumu, ko šajā lietā sniegusi ģenerāladvokāte J. Kokote [*J. Kokott*] (C-49/07, EU:C:2008:142, 41. un 42. punkts), fragmenta, saskaņā ar kuru “[a]r saimnieciskās darbības konstatējumu un ar to saistīto uzņēmuma pazīmi nav pretrunā arī tas, ka tādai organizācijai kā *ELPA* ir biedrības, kurai nav peļņas gūšanas nolūka, statuss, tas ir, tā darbojas bez mērķa gūt peļņu. Arī tādās organizācijas ar saviem pakalpojumiem var konkurēt tirgū ar citiem komersantiem, *vienalga, vai citi konkurenti darbojas bez peļņas gūšanas mērķa vai komerciāli*. Tas šajā lietā ir īpaši uzskatāms, jo šajā gadījumā vienlaikus abām Grieķijas apvienībām, kas darbojas bez peļņas gūšanas mērķa – *ELPA* un *MOTOE* – ir mērķis organizēt un realizēt Grieķijā motociklu sacikstes. *Tādu apvienību panākumi ilgtermiņā ir atkarīgi no tā, vai tās ar saviem piedāvātajiem pakalpojumiem var gūt virsroku salīdzinājumā ar citiem pakalpojumu sniedzējiem un ar savu darbību nodrošināt finansējumu*” (mans izcēlums). Vienīgā atšķirība ir tā, ka Tiesa, pretēji savai ģenerāladvokātei, mēģina pasniegt šo secinājumu kā 2006. gada 10. janvāra sprieduma *Cassa di Risparmio di Firenze* u.c. (C-222/04, EU:C:2006:8) 123. punkta tvēruma precizējumu, kas, manuprāt, ir radījis Vispārējās tiesas pieļauto interpretācijas kļūdu šajā lietā.

60 Spriedums, 2006. gada 10. janvāris (C-222/04, EU:C:2006:8).

61 Kā savā apelācijas sūdzībā ir norādījis Komisija, Vispārējā tiesa ir piekritusi šim principam. Proti, 2017. gada 28. septembra spriedumā *Aanbestedingskalender* u.c./Komisija (T-138/15, nav publicēts, EU:T:2017:675) tā apstiprināja apstrīdētu lēmumu, kurā bija konstatēts, ka elektroniskas līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas platformas, kas izveidota, lai nodrošinātu, ka līgumslēdzējas iestādes ievēro tiesību aktos paredzētos pienākumus, kas tām noteikti saskaņā ar dažām Savienības direktīvām publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas jomā, ekspluatācija nav saimnieciska darbība, neraugoties uz to, ka tirgus dalībnieki, kas darbojas peļņas gūšanas nolūkā, arī ekspluatē līdzīgas platformas. Par šo spriedumu iesniegto apelācijas sūdzību Tiesa nesen noraidīja (spriedums, 2019. gada 7. novembris, *Aanbestedingskalender* u.c./Komisija, C-687/17 P, nav publicēts, EU:C:2019:932).

62 Spriedums, 2017. gada 27. jūnijs (C-74/16, EU:C:2017:496, 50. punkts). Manuprāt, ir lietderīgi norādīt, ka minētā sprieduma 46. punktā Tiesa atgādināja 2006. gada 10. janvāra sprieduma *Cassa di Risparmio di Firenze* u.c. (C-222/04, EU:C:2006:8) 123. punkta formulējumu. Tomēr secinājums, ko tā izdara attiecībā uz pārbaudītās darbības veidu, manuprāt, liecina, ka teikums “ja šis piedāvājums konkurē ar citu tirgus dalībnieku, kas darbojas peļņas gūšanas nolūkā, piedāvājumu”, netiek saprasts kā tāds, kas prasa, lai šie divi elementi būtu izpildīti vienlaicīgi.

106. Šo interpretāciju, manuprāt, apstiprina tradicionālā judikatūra, kas attiecas uz jēdzienu “uzņēmums”. Konkrētas struktūras mērķis gūt peļņu parasti ir atkarīgs no tās juridiskā statusa, un saskaņā ar šādu judikatūru tam nav nozīmes, kvalificējot struktūru par uzņēmumu⁶³.

107. Līdz ar to es uzskatu, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu LESD 107. panta 1. punktā noteiktā jēdziena “uzņēmums” interpretācijā, ciktāl tā pārsūdzētā sprieduma 68. punktā ir uzskatījusi, ka privāto apdrošināšanas sabiedrību peļņas gūšanas mērķis ir elements, kas norāda uz SZP un VŠZP veiktās obligātās veselības apdrošināšanas pakalpojumu sniegšanas darbības saimniecisko raksturu.

c) Par pietiekama konkurences līmeņa esamību, lai pamatotu kvalifikāciju par saimniecisku darbību

108. Vispirms īsumā ir jāatgādina principi, uz kuru pamata Tiesa ir definējusi jēdziena “uzņēmums” aprises Savienības konkurences tiesību jomā.

109. Saskaņā ar atkārtotu judikatūru šis jēdziens ir jāsaprot funkcionāli, un tas aptver jebkuru vienību, kas ir iesaistīta saimnieciskā darbībā, neatkarīgi no tās juridiskā statusa un veida, kādā tā tiek finansēta⁶⁴. Šajā ziņā Tiesa definē saimniecisku darbību kā jebkuru darbību, kas ietver preču vai pakalpojumu piedāvāšanu attiecīgajā tirgū⁶⁵.

110. Citiem vārdiem sakot, tas, ka darbība tiek vai netiek kvalificēta kā saimnieciska darbība, rada būtiskas sekas, jo jautājums par to, vai Līguma konkurences noteikumi ir piemērojami faktiskajā izskatāmajā situācijā, ir konkrēti atkarīgi no šī vērtējuma rezultāta. No tā izriet, ka tad, kad Tiesai tiek lūgts veikt šādu vērtējumu, tā noteikti aizskar, kā to parādīja ģenerālvokāts L. M. Pojarešs Pessoa Maduru [*L. M. Poiares Pessoa Maduro*] savos secinājumos lietā FENIN/Komisija⁶⁶, “bīstamu jomu”, jo tai tiek lūgts atrast līdzsvaru starp patiesas konkurences iekšējā tirgū aizsardzību un dalībvalstu kompetences ievērošanu.

111. Šī iemesla dēļ minētais vērtējums kļūst īpaši delikāts, ja ir jāizvērtē tādu darbību saimnieciskais vai nesaimnieciskais raksturs, kas tiek veiktas jomās, kuras ietilpst dalībvalstu ekskluzīvajā kompetencē, kā, piemēram, sociālā nodrošinājuma sistēmu organizācija.

112. Šādā jomā iepriekš minētais līdzsvars tika sasniegts šādi. Pirmkārt, judikatūrā ir atkārtoti apstiprināts, ka dalībvalstis principā var brīvi organizēt savas sociālā nodrošinājuma sistēmas, kā tās vēlas⁶⁷, un, otrkārt, tajā ir ierosināts, ka dalībvalstīm tomēr ir jāievēro prasība par saskaņotību tādā nozīmē, ka tām ir tiesības no konkurences noteikumu piemērošanas izslēgt noteiktas darbības tikai ar nosacījumu, ka tiek efektīvi īstenots solidaritātes princips⁶⁸.

113. Tiesas pārbaudes priekšmets ir valsts normu, kuras reglamentē katras sociālā nodrošinājuma sistēmas konkrēto darbību, rezultāts. Citiem vārdiem sakot, Tiesai ir radies šāds jautājums: vai atbilstošās valsts tiesību normas ir izstrādātas tā, ka ir jāuzskata, ka struktūras, kas darbojas attiecīgās sistēmas ietvaros, piedāvā preces vai pakalpojumus *konkrētā tirgū* vai – precīzāk – konkurences apstākļos? Tikai tad, ja atbilde ir noliedzoša, attiecīgā darbība tiek kvalificēta kā nesaimnieciska un konkurences noteikumu piemērošana tādējādi tiek izslēgta.

63 Šī pastāvīgā judikatūra ir aizsākta ar 1991. gada 23. aprīļa spriedumu *Höfner un Elser* (C-41/90, EU:C:1991:161, 21. punkts).

64 Runa ir par judikatūru, kas tika aizsākta ar 1991. gada 23. aprīļa spriedumu *Höfner un Elser* (C-41/90, EU:C:1991:161, 21. punkts). Skat. nesenāku spriedumu, 2018. gada 6. novembris, *Scuola Elementare Maria Montessori/Komisija, Komisija/Scuola Elementare Maria Montessori* un Komisija/*Ferracci* (no C-622/16 P līdz C-624/16 P, EU:C:2018:873, 103. punkts).

65 Skat. spriedumu, 2018. gada 25. jūlijs, Komisija/Spānija u.c. (C-128/16 P, EU:C:2018:591, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).

66 Ģenerālvokāta L. M. Pojareša Pessoa Maduru secinājumi lietā FENIN/Komisija (C-205/03 P, EU:C:2005:666, 26. punkts).

67 Spriedums, 1999. gada 17. jūnijs, Beļģija/Komisija (C-75/97, EU:C:1999:311, 37. punkts).

68 Šajā nozīmē skat. ģenerālvokāta L. M. Pojareša Pessoa Maduru secinājumus lietā FENIN/Komisija (C-205/03 P, EU:C:2005:666, 27. punkts). Skat. arī apsvērumus, ko esmu formulējis attiecībā uz 2004. gada 16. marta spriedumu *AOK Bundesverband* u.c. (C-264/01, C-306/01, C-354/01 un C-355/01, EU:C:2004:150) šo secinājumu 125.–127. un 129. punktā.

114. Ja pārbaudītās sociālā nodrošinājuma sistēmas ir plurālistiska rakstura, jo tajās ir kombinēti ar saimniecisko darbību nesaistīti elementi un elementi, kas norāda uz to, ka pastāv tirgus, to ietvaros īstenotās darbības kvalifikācija ir atkarīga no dažādo attiecīgo elementu, to nozīmes un attiecīgā mērķa vērtējuma. Citiem vārdiem sakot, to kvalifikācija ir “jautājums par līmeni”⁶⁹.

115. Neraugoties uz Tiesas kazuistisko pieeju šajā jomā, lietas dalībnieku procesuālajos rakstos pirmā apspriesto lēmumu grupa, proti, spriedumi *Poucet* un *Pistre*⁷⁰, *Cisal*⁷¹, *AOK Bundesverband* u.c.⁷², *Kattner Stahlbau*⁷³ un *AG2R Prévoyance*⁷⁴ ļauj atklāt virkni iezīmju, kas norāda, ka darbībai nav saimnieciska rakstura, proti, pirmkārt, sistēmas sociālais mērķis, otrkārt, solidaritātes principa īstenošana un, treškārt, valsts kontrole.

116. Nav nekādu šaubu, ka obligātās veselības apdrošināšanas sistēmai Slovērijā piemīt visas šīs iezīmes, kā to pārsūdzētā sprieduma 55.–57. punktā ir atzinusi Vispārējā tiesa. Pirmkārt, tai ir sociāls mērķis, jo tā ir vērsta uz to, lai visiem Slovērijas pilsoņiem nodrošinātu veselības risku apdrošināšanu, neatkarīgi no viņu finansiālā un veselības stāvokļa. Otrkārt, tajā ir iestrādāta liela daļa elementu, kas saskaņā ar judikatūru liecina par solidaritātes principa īstenošanu, jo tā paredz obligātu piesaisti [sistēmai], obligātas iemaksas, kuru apmērs tiek noteikts proporcionāli apdrošināto personu ienākumiem un neatkarīgi no riska, ko konkrēti rada apdrošinātās personas vecums vai veselības stāvoklis, vienādu tiesību aktos noteikto obligāto pakalpojumu spektru visām apdrošinātajām personām, tiešas saiknes neesamību starp izmaksājamiem pabalstiem un veikto iemaksu summu, kā arī risku izlīdzināšanas sistēmu⁷⁵. Treškārt, šajā sistēmā ir iekļauti elementi, kas judikatūrā uzskatīti par tādiem, kas norāda uz valsts kontroles pastāvēšanu, proti, fakts, ka katra veselības apdrošināšanas iestāde ir izveidota ar mērķi īstenot šādu apdrošināšanu un nedrīkst veikt darbības, kas nav paredzētas tiesību aktos, minēto iestāžu nespēja ietekmēt iemaksu apmēru un tiesību aktos noteikto obligāto pakalpojumu apmēru, kā arī tiesiskā regulējuma ieviešanas kontrole, ko veic regulators (Slovērijas veselības uzraudzības iestāde jeb “HSA”), kas iejaucas pārkāpuma gadījumā⁷⁶.

117. Ņemot vērā šo solidaritātes līmeni, Tiesai, izskatot šos pamatus, tiek lūgts ieņemt nostāju jautājumā par to, vai, kā Vispārējā tiesa to secināja pārsūdzētā sprieduma 65.–68. punktā veiktā vērtējuma rezultātā, brīvība, ko Slovērijas likumdevējs ir atstājis apdrošināšanas sabiedrībām, lai tās varētu konkurēt, tomēr ir pietiekama, lai veselības apdrošināšanas pakalpojumu sniegšanu Slovērijā varētu uzskatīt par saimniecisku darbību. Šajā ziņā es atgādinu, ka Vispārējā tiesa atsauca uz šādiem elementiem: pirmkārt, konkurence attiecībā uz iepirkuma procesa kvalitāti un efektivitāti, otrkārt, konkurence attiecībā uz piedāvājuma kvalitāti un apjomu, jo veselības apdrošināšanas iestādes var brīvi papildināt obligātos pakalpojumus ar papildu bezmaksas pakalpojumiem, un, treškārt, apstākļi, ka apdrošinātajām personām ir tiesības izvēlēties savu veselības apdrošināšanas iestādi un mainīt to reizi gadā.

69 Ģenerālvadkāta F. Dž. Džeikobsa [F. G. Jacobs] secinājumi apvienotajās lietās *AOK Bundesverband* u.c. (C-264/01, C-306/01, C-354/01 un C-355/01, EU:C:2003:304, 35. punkts).

70 Spriedums, 1993. gada 17. februāris (C-159/91 un C-160/91, EU:C:1993:63).

71 Spriedums, 2002. gada 22. janvāris (C-218/00, EU:C:2002:36).

72 Spriedums, 2004. gada 16. marts (C-264/01, C-306/01, C-354/01 un C-355/01, EU:C:2004:150).

73 Spriedums, 2009. gada 5. marts (C-350/07, EU:C:2009:127).

74 Spriedums, 2011. gada 3. marts (C-437/09, EU:C:2011:112).

75 Attiecībā uz līdz šim minētajiem elementiem, skat. spriedumus, 1993. gada 17. februāris, *Poucet* un *Pistre*, (C-159/91 un C-160/91, EU:C:1993:63, 10., 12., 13. un 18. punkts), 2002. gada 22. janvāris, *Cisal* (C-218/00, EU:C:2002:36, 39.–44. punkts), 2004. gada 16. marts, *AOK Bundesverband* u.c. (C-264/01, C-306/01, C-354/01 un C-355/01, EU:C:2004:150, 47.–52. punkts), 2009. gada 5. marts, *Kattner Stahlbau* (C-350/07, EU:C:2009:127, 44.–59. punkts), kā arī 2011. gada 3. marts, *AG2R Prévoyance* (C-437/09, EU:C:2011:112, 47.–52. punkts).

76 Spriedumi, 1993. gada 17. februāris, *Poucet* un *Pistre*, (C-159/91 un C-160/91, EU:C:1993:63., 14. un 18. punkts), 2002. gada 22. janvāris, *Cisal* (C-218/00, EU:C:2002:36, 43.–44. punkts), 2004. gada 16. marts, *AOK Bundesverband* u.c. (C-264/01, C-306/01, C-354/01 un C-355/01, EU:C:2004:150, 48.–52. punkts), 2009. gada 5. marts, *Kattner Stahlbau* (C-350/07, EU:C:2009:127, 60.–65. punkts) un 2011. gada 3. marts, *AG2R Prévoyance* (C-437/09, EU:C:2011:112, 53.–65. punkts).

118. Runājot par konkurenci attiecībā uz iepirkuma procesa kvalitāti un efektivitāti, kas izriet no brīvības vest pārrunas un slēgt līgumus ar veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējiem, manuprāt, ir uzreiz jāpasaka, ka to nevar ņemt vērā, novērtējot obligātās veselības apdrošināšanas pakalpojumu sniegšanas Slovākijā darbības raksturu.

119. Spriedumā *FENIN/Komisija*⁷⁷ Tiesa jau ir uzskatījusi, ka, tā kā “saimnieciskās darbības” jēdzienu raksturo tieši preču vai pakalpojumu *piedāvāšanas* konkrētā tirgū darbība, nevis pirkšanas darbība kā tāda, preces iegādāšanās darbība nav jānošķir no tās izmantošanas, lai novērtētu tās raksturu, kas nozīmē, ka iegādātās preces turpmākās izmantošanas saimnieciskais vai nesaimnieciskais raksturs noteikti nosaka pirkšanas darbības raksturu. No tā izriet, ka šajā lietā nevar uzskatīt, ka konkurence, iegādājoties veselības aprūpes pakalpojumus, norāda uz obligātās veselības apdrošināšanas sniegšanas darbības saimniecisko raksturu, jo šādas pirkšanas darbības raksturs ir atkarīgs no pēdējās minētās darbības rakstura⁷⁸.

120. Runājot par konkurenci attiecībā uz piedāvājuma kvalitāti un apjomu un apdrošināto personu iespēju brīvi izvēlēties savu veselības apdrošinātāju, vispirms ir jānorāda, ka pretēji tam, ko norāda Slovākijas Republika savā apelācijas sūdzībā, fakts, ka sociālā nodrošinājuma sistēmām, attiecībā uz kurām Tiesa līdz šim uzskatīja, ka tās ievieš saimniecisku vidi, piemēram, tādām [sociālā nodrošinājuma] sistēmām, kādas aplūktas spriedumos *Fédération française des sociétés d'assurance* u.c.⁷⁹, *Albany*⁸⁰, *Brentjens*⁸¹, *Drijvende Bokken*⁸² un *Pavlov* u.c.⁸³, piemita daudz nozīmīgāki ar saimniecisko darbību saistīti elementi, nekā tas ir šajā lietā (fakultatīva vai obligāta piesaiste sistēmai ar iespēju būt atbrīvotam no šī piesaistes, sistēmas, kas balstītas uz kapitāla uzkrāšanas principu, iemaksu summu un pakalpojumu apmēra noteikšanas uzticēšana attiecīgajām struktūrām), pats par sevi nevar pierādīt, ka aplūkotie elementi nav pietiekami, lai secinātu šajā lietā aplūkotās darbības saimniecisko raksturu.

121. Tomēr man šķiet, ka pie šāda secinājuma var nonākt, ņemot vērā atziņas, kas izriet no sprieduma lietā *AOK Bundesverband* u.c.⁸⁴, kurā Tiesai uzdotais jautājums attiecās uz Vācijas veselības apdrošināšanas slimokašu īstenotās darbības raksturu.

122. Divas šajā lietā aplūkotās sistēmas raksturīgās iezīmes, manuprāt, ļauj to salīdzināt ar Slovākijas obligātās veselības apdrošināšanas sistēmu. Pirmkārt, tajā bija paredzēts tāds pats solidaritātes līmenis kā pēdējā minētajā sistēmā, jo to raksturoja visu darbinieku principā obligāta piesaiste, iemaksu summa, kas galvenokārt ir atkarīga no apdrošināto personu ienākumiem⁸⁵, tiesību aktos noteikti identiski pabalsti visām apdrošinātajām personām attiecībā uz obligātās medicīniskās aprūpes kategorijām, tiešas saiknes neesamība starp veiktajām iemaksām un saņemtajiem pabalstiem, kā arī zināma veida kopiena, kas īstenota ar izmaksu un risku izlīdzināšanas starp dažādām attiecīgajām slimokasēm mehānismu⁸⁶. Otrkārt, tajā bija iekļauti tie paši konkurences elementi kā Slovākijas sistēmā, jo slimokases varēja papildināt tiesību aktos paredzētos obligātos pabalstus ar papildu fakultatīviem pabalstiem un apdrošinātajām personām bija tiesības brīvi izvēlēties savu slimokasi⁸⁷.

77 Spriedums, 2006. gada 11. jūlijs (C-205/03 P, EU:C:2006:453, 26. punkts).

78 Skat. arī apstrīdētā lēmuma 93. punktu.

79 Spriedums, 1995. gada 16. novembris (C-244/94, EU:C:1995:392).

80 Spriedums, 1999. gada 21. septembris (C-67/96, EU:C:1999:430).

81 Spriedums, 1999. gada 21. septembris (no C-115/97 līdz C-117/97, EU:C:1999:434).

82 Spriedums, 1999. gada 21. septembris (C-219/97, EU:C:1999:437).

83 Spriedums, 2000. gada 12. septembris (no C-180/98 līdz C-184/98, EU:C:2000:428).

84 Spriedums, 2004. gada 16. marts (C-264/01, C-306/01, C-354/01 un C-355/01, EU:C:2004:150).

85 Spriedums, 2004. gada 16. marts, *AOK Bundesverband* u.c. (C-264/01, C-306/01, C-354/01 un C-355/01, EU:C:2004:150, 6. un 7. punkts).

86 Spriedums, 2004. gada 16. marts, *AOK Bundesverband* u.c. (C-264/01, C-306/01, C-354/01 un C-355/01, EU:C:2004:150, 52. un 53. punkts).

87 Spriedums, 2004. gada 16. marts, *AOK Bundesverband* u.c. (C-264/01, C-306/01, C-354/01 un C-355/01, EU:C:2004:150, 8. un 9. punkts).

123. Šajā kontekstā Tiesa būtībā nosprieda, ka, ņemot vērā sistēmas solidāros aspektus, konkurences elementi neļāva veselības apdrošināšanas pakalpojumu sniegšanas darbību kvalificēt kā saimniecisku. Lai gan apdrošināto personu tiesības pat netika ņemtas vērā, lai veiktu šo vērtējumu, apstākļi, ka slimokases drīkstēja sniegt papildu fakultatīvus pabalstus, Tiesas ieskatā nenoveda pie šādas kvalifikācijas, jo obligātie pabalsti bija “pārsvarā [..] identiski”⁸⁸. Ņemot vērā iepriekšējā punktā minētās kopīgās raksturīgās iezīmes, es esmu pārliecināts, ka šajā spriedumā Tiesas izdarīto secinājumu varētu attiecināt uz šeit izskatāmajam lietām⁸⁹, vēl jo vairāk tādēļ, ka obligāto pabalstu spektrs, kas ir identisks visām apdrošinātajām personām, un ko piedāvā veselības apdrošināšanas sabiedrības Slovērijā, ir ļoti plašs⁹⁰, un papildu bezmaksas pakalpojumi ietver tikai neobligāto vakcīnu atmaksu un atšķirīgus klientu apkalpošanas zvanu centru darbalaikus.

124. Es uzskatu, ka attiecīgās darbības nesaimniecisko raksturu nevar likt apšaubīt arī tas, ka ar Slovērijas tiesību aktiem veselības apdrošināšanas sabiedrībām tiek ļauts izmantot un sadalīt peļņu, kas gūta to darbības veikšanas rezultātā.

125. Mana apgalvojuma juridiskais pamats ir atkal atrodams spriedumā *AOK Bundesverband* u.c.⁹¹.

126. Es atgādinu, ka vēl bez elementiem, kas tai ir kopīgi ar šajā lietā aplūkoto sistēmu, Vācijas sistēmā bija ietverts papildu konkurences elements, kuram ir būtiska nozīme, analizējot plurālistiskā sistēmā, kāda tiek aplūkota šajā lietā, veiktas darbības raksturu, proti, šī sistēma ļāva slimokasēm konkurēt iemaksu apmēra ziņā, jo tās noteica šo iemaksu likmi pašas⁹².

127. Tomēr pat brīvības, lai varētu konkurēt iemaksu ziņā, pastāvēšana, saskaņā ar minētā sprieduma 56. punktu nevarēja radīt šķērslī darbības nesaimnieciskajam raksturam, jo šis elements tika ieviests, “lai mudinātu slimokases veikt savu darbību saskaņā ar labas pārvaldības principiem, proti, pēc iespējas efektīvāk un lētāk, lai nodrošinātu pienācīgu Vācijas sociālā nodrošinājuma sistēmas darbību”. Citiem vārdiem sakot, pat gadījumā, kad pastāv neapšaubāmi lielāka konkurence nekā šajā lietā, Tiesa uzskatīja, ka veselības apdrošināšanas pakalpojumu sniegšanai Vācijā nav saimnieciska rakstura, tādēļ ka, šādi mudinot apdrošināšanas iestādes darboties efektīvāk, *valsts likumdevējs vēlējās nodrošināt sistēmas sociālā mērķa sasniegšanu*.

128. Man šķiet, ka šajās lietās var formulēt tādu pašu secinājumu. Kā pārsūdzētā sprieduma 64. punktā atzīst Vispārējā tiesa, iespēja izmantot un sadalīt peļņu “ir stingrāk ierobežota, nekā tradicionālās tirdzniecības nozarēs”, jo tā ir “pakļauta tādu prasību ievērošanai, kas ir paredzētas, lai nodrošinātu sistēmas turpinātību un tās sociālo un ar solidaritāti saistīto mērķu sasniegšanu”. Šīs prasības izpaužas kā pienākums izveidot rezervi 20 % apmērā no apmaksātā pamatkapitāla, nevis 10 % apmērā, kā tas ir noteikts citām sabiedrībām, kā arī [izveidot] tehnisko rezervi, kas paredzēta gaidīšanas sarakstos

88 Spriedums, 2004. gada 16. marts, *AOK Bundesverband* u.c. (C-264/01, C-306/01, C-354/01 un C-355/01, EU:C:2004:150, 52. punkts).

89 Ir jāpiebilst, ka *Dōvera* tiesas sēdē apgalvoja, ka tas neesot iespējams, jo šīs abas lietas atšķiras trīs aspektos: pirmkārt, veselības apdrošināšanas iestādēm, kas darbojas Slovērijas tirgū, nav mērķa gūt peļņu; otrkārt, tās ir dibinātas kā komercsabiedrības; treškārt, tām ir tiesības tieši vest pārrunas un slēgt līgumus ar veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējiem. Attiecībā uz šo pēdējo elementu es jau izskaidroju iemeslu šo secinājumu 118. un 119. punktā, kādēļ to nevar ņemt vērā. Attiecībā uz apdrošināšanas iestāžu peļņas gūšanas mērķi, tas, ka šim elementam nav nozīmes, lai struktūru kvalificētu par uzņēmumu, ir pamatots šo secinājumu 92.–107. punktā. Visbeidzot, attiecībā uz to, ka šīs iestādes ir dibinātas kā komercsabiedrības, es vēlreiz atgādinu tradicionālo judikatūru, saskaņā ar kuru tādas struktūras, kuras mērķis gūt peļņu ir acīmredzami pakārtots, juridiskajam statusam nav nozīmes, veicot minēto kvalifikāciju. Attiecībā uz šo pēdējo aspektu skat. spriedumu, 2015. gada 22. oktobris, *EasyPay* un *Finance Engineering* (C-185/14, EU:C:2015:716, 37. punkts un tajā minētā judikatūra).

90 Pārsūdzētajā spriedumā Vispārējā tiesa nav apšaubījusi apstrīdētā lēmuma 87. punktā ietvērto konstatējumu, ka tiesību aktos noteikto obligāto pakalpojumu apjoms esot ļoti plašs, jo tas aptver gandrīz visas veselības aprūpes procedūras, kas tiek veiktas Slovērijā. Šajā ziņā norādišu, ka savā apelācijas sūdzībā Slovērijas Republika apgalvo, ka 98,9 % no visiem sniegtajiem medicīniskajiem pakalpojumiem pilnībā atmaksā veselības apdrošināšanas sabiedrības atbilstoši obligātajai veselības apdrošināšanai, kas nozīmē, ka iespēja konkurēt attiecas tikai uz 1,1 % no atlikušajiem medicīniskajiem pakalpojumiem.

91 Spriedums, 2004. gada 16. marts (C-264/01, C-306/01, C-354/01 un C-355/01, EU:C:2004:150).

92 Spriedums, 2004. gada 16. marts, *AOK Bundesverband* u.c. (C-264/01, C-306/01, C-354/01 un C-355/01, EU:C:2004:150, 7. punkts).

iekļauto apdrošināto personu plānveida veselības aprūpes apmaksai⁹³. Šo prasību pastāvēšana, manuprāt, skaidri norāda, ka iespēja izmantot un sadalīt peļņu kalpo mērķim nodrošināt Slovākijas obligātās veselības apdrošināšanas sistēmas dzīvotspēju un nepārtrauktību, tādējādi veicinot tās sociālā mērķa sasniegšanu⁹⁴.

129. Vispārīgāk, Tiesai manā ieskatā ir iespēja savā pasludināmajā spriedumā izskaidrot principu, kas, manuprāt, izriet no sprieduma *AOK Bundesverband* u.c.⁹⁵, ka darbību uzskata par nesaimniecisku, un tādējādi tai nepiemēro LESD 107. panta 1. punktu, ja valsts sociālā nodrošinājuma sistēma, uz kuru attiecas pārbaude, pierāda, ka valsts likumdevējs cenšas sasniegt sistēmas sociālo mērķi *saskaņoti*⁹⁶.

130. Ņemot vērā visus šos apsvērumus, es uzskatu, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, pārāk augstu novērtējot Slovākijas obligātās veselības apdrošināšanas sistēmas piešķirtā konkurences līmeņa ietekmi, un tādējādi pārsūdzētā sprieduma 70. punktā ir kļūdaini secinājusi, ka, veicot saimnieciska rakstura darbību, uz *SZP* un *VšZP* attiecas jēdziens “uzņēmums”, kā tas ir noteikts LESD 107. panta 1. punktā.

3. Secinājumi par apelācijas sūdzības otro pamatu lietā C-262/18 P un apelācijas sūdzības trešo pamatu lietā C-271/18 P

131. Ņemot vērā iepriekš minēto, es iesaku Tiesai apmierināt apelācijas sūdzības otro pamatu lietā C-262/18 P, kā arī apelācijas sūdzības trešo pamatu lietā C-271/18 P.

D. Par Komisijas izvirzīto trešo pamatu lietā C-262/18 P un Slovākijas Republikas izvirzīto otro pamatu lietā C-271/18 P par atsevišķu pierādījumu sagrozīšanu

1. Lietas dalībnieku argumenti

132. Komisija un Slovākijas Republika, ko atbalsta Somijas Republika, apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir sagrozījusi vairākus lietas materiālus. Konkrēti, pārsūdzētā sprieduma 67. punktā ietvertais konstatējums, ka pastāv “intensīva un kompleksa” konkurence, kas izriet no iespējas piesaistīt apdrošinātās personas un kas attiecas uz pakalpojumu kvalitāti, esot balstīts uz šādu sagrozīšanu. Konkurences elementi, ko Vispārējā tiesa ir identificējusi pārsūdzētā sprieduma 65. un 66. punktā, norādot tikai, ka pastāv ierobežota konkurence attiecībā uz atsevišķu nenozīmīgu veselības apdrošināšanas pakalpojumu sniegšanas aspektu kvalitāti.

133. Slovākijas Republika piebilst, ka Vispārējā tiesa esot sagrozījusi pierādījumus, neņemot vērā faktu, ka viens no pasākumiem, uz kuriem attiecās apstrīdētais lēmums, bija piemērojams laika posmam, kurā apdrošināšanas iestādēm bija aizliegts sadalīt peļņu. Pārsūdzētā sprieduma 64. punktā ietvertais konstatējums, ka apdrošināšanas iestādēm Slovākijā ir iespēja “brīvi” censties gūt un īstenot peļņu, arī esot sagrozīšana.

134. *Dōvera* un *Union* uzskata, ka šie pamati ir nepieņemami, jo Komisija un Slovākijas Republika nenorādot pierādījumus, kuri esot tikuši sagrozīti, bet tikai prasot, lai Tiesa no jauna vērtē faktus. Katrā ziņā Vispārējai tiesai iesniegtie pierādījumi apstiprinot tās secinājumu par intensīvas un kompleksas konkurences pastāvēšanu.

93 Skat. apstrīdētā lēmuma 7. zemsvītras piezīmi 15. punktā.

94 Skat. apstrīdētā lēmuma 95. punktu.

95 Spriedums, 2004. gada 16. marts (C-264/01, C-306/01, C-354/01 un C-355/01, EU:C:2004:150).

96 Runa ir par saskaņotības prasību, kuru esmu minējis šo secinājumu 112. punktā.

135. Turklāt arguments, ka Vispārējai tiesai būtu bijis jāņem vērā fakts, ka viens no pasākumiem, uz kuriem attiecas apstrīdētais lēmums, bija piemērojams laika posmam, kurā apdrošināšanas iestādēm bija aizliegts sadalīt peļņu, neesot pieņemams, jo tas esot izvirzīts pirmo reizi apelācijas tiesvedības stadijā un tas katrā ziņā esot neefektīvs un nepamatots. Konstatējums par iespēju “brīvi” censties gūt un īstenot peļņu neesot pretrunā tiesiskā regulējuma par peļņas gūšanu pastāvēšanai.

2. Vērtējums

136. Vispirms es uzskatu, ka ir lietderīgi izklāstīt dažus no Tiesas judikatūras izrietošus pamatprincipus attiecībā uz pierādījumu sagrozišanu.

137. Sākumā es atgādinu, ka saskaņā ar tradicionālo judikatūru to, vai procesuālie dokumenti ir vai nav pārliecinoši, izvērtē Vispārējā tiesa neatkarīgā faktu vērtējumā, uz ko netiek attiecināta pārbaude Tiesā apelācijas tiesvedības ietvaros, izņemot sagrozīšanas gadījumu⁹⁷.

138. Sagrozīšanai ir acīmredzami jāizriet no lietas materiāliem, nepastāvot vajadzībai no jauna izvērtēt faktus un pierādījumus⁹⁸. Lai pierādītu, ka ir notikusi sagrozīšana, nepietiek piedāvāt tādu minēto pierādījumu interpretāciju, kas atšķiras no Vispārējās tiesas sniegtās interpretācijas⁹⁹. Tādēļ apelācijas sūdzības iesniedzējam ir konkrēti jānorāda, kurus pierādījumus Vispārējā tiesa ir sagrozījusi, un jānorāda tās kļūdas vērtējumā, kuru dēļ tā ir izdarījusi šo sagrozīšanu¹⁰⁰.

139. Šajā gadījumā attiecībā uz, pirmkārt, iebildumu par to pierādījumu sagrozīšanu, kas attiecas uz pagaidu aizlieguma veselības apdrošināšanas iestādēm sadalīt peļņu pastāvēšanu, vispirms jānorāda, ka pretēji tam, ko apgalvo *Dóvera* savā atbildes rakstā, Slovērijas Republika jau ir vērsusi uzmanību uz šo apstākli savā Vispārējai tiesai iesniegtā iestāšanās raksta 53. punktā, līdz ar to tas nav arguments, kas pirmo reizi izvirzīts apelācijas tiesvedības stadijā. Tomēr es arī norādu, ka savā apelācijas sūdzībā Slovērijas Republika vienīgi norāda, ka aizliegums sadalīt peļņu izriet no vairākiem procesuālajiem dokumentiem, bet nenorāda nevienu elementu, kuru Vispārējā tiesa pārsūdzētajā spriedumā būtu atspoguļojusi acīmredzami kļūdaini. Es uzskatu, ka šī iebilduma faktiskais mērķis ir kritizēt faktu, ka Vispārējā tiesa to nav ņēmusi vērā, uzskatot, ka šim elementam nav nozīmes, lai to novērtētu. Tomēr tas ir pierādījumu vērtējums, kas kā tāds nav pakļauts Tiesas pārbaudei apelācijas tiesvedības stadijā. Līdz ar to es uzskatu, ka šis iebildums ir jāatzīst par nepieņemamu.

140. Otrkārt, attiecībā uz jautājumu, vai pārsūdzētā sprieduma 64. punktā Vispārējās tiesas konstatācija, ka apdrošināšanas iestādēm Slovērijā ir iespēja “brīvi” censties gūt un īstenot peļņu, ir sagrozīšana, es norādu, ka Slovērijas Republika nenorāda nevienu specifisku elementu, ko Vispārējā tiesa būtu sagrozījusi, jo tā aprobežojas ar vispārīgu atsauci uz “lietas materiāliem”. Būtībā, man šķiet, ka, aizbildinoties ar apgalvojumu par sagrozīšanu, Slovērijas Republika pārmet Vispārējai tiesai kļūdu faktu vērtējumā. Proti, tā neapstrīd, ka Vispārējā tiesa ir pareizi sapratusi Slovērijas tiesību aktos noteiktos ierobežojumus, bet gan norāda, ka pretēji tam, kā ir uzskatījusi šī pēdējā minētā tiesa, attiecīgie ierobežojumi attiecoties ne tikai uz veselības apdrošināšanas iestāžu iespēju izmantot un sadalīt peļņu, bet arī uz iespēju gūt šo peļņu. Tātad šis iebildums, manuprāt, ir jāatzīst par nepieņemamu.

97 Spriedums, 2008. gada 11. septembris, *Vācija u.c./Kronofrance* (C-75/05 P un C-80/05 P, EU:C:2008:482, 78. punkts un tajā minētā judikatūra).

98 Skat. spriedumu, 2017. gada 4. aprīlis, *Ombuds/Staalen* (C-337/15 P, EU:C:2017:256, 83. punkts un tajā minētā judikatūra).

99 Skat. spriedumu, 2018. gada 25. jūlijs, *QuaMa Quality Management/EUIPO* (C-139/17 P, nav publicēts, EU:C:2018:608, 35. punkts un tajā minētā judikatūra).

100 Skat. spriedumu, 2018. gada 25. jūlijs, *Spānija/Komisija* (C-588/17 P, nav publicēts, EU:C:2018:607, 35. punkts un tajā minētā judikatūra).

141. Treškārt, Komisija un Slovākijas Republika apgalvo, ka pierādījumi ir tikuši sagrozīti, jo pārsūdzētā sprieduma 67. punktā Vispārējā tiesa ir apstiprinājusi, ka Slovākijas veselības apdrošināšanas sistēmā pastāv “intensīva un kompleksa” konkurence. Ņemot to vērā, es uzskatu, ka ar šo iebildumu būtībā tiek atkārtoti argumenti, kas izklāstīti Komisijas izvirzītajā otrajā pamatā un Slovākijas Republikas izvirzītajā trešajā pamatā, un tā mērķis ir izcelt Vispārējās tiesas kļūdu tiesību piemērošanā, kuru es jau ierosināju noraidīt šo secinājumu 89.–130. punktā minēto iemeslu dēļ.

142. Ja Tiesa šo Komisijas pamatu un šo Slovākijas Republikas izvirzīto iebildumu uzskata par tādu, kas patiešām attiecas uz pierādījumu sagrozīšanu, pietiek tikai konstatēt, ka nevienā brīdī Slovākijas Republika nenorāda pierādījumus, kuru nozīmi Vispārējā tiesa esot sagrozījusi pārsūdzētajā spriedumā. Attiecībā uz Komisiju, lai gan ir taisnība, ka tā min vienu no šiem elementiem, proti, vienu garantiju tabulu, kurā ir ilustrētas atšķirības starp dažādu veselības apdrošināšanas iestāžu piedāvātajām garantijām, ir arī taisnība, ka tā nav nekādā veidā identificējusi kļūdas vērtējumā, kuru dēļ Vispārējā tiesa ir izdarījusi šādu sagrozīšanu. Tātad Komisijas pamats un attiecīgais Slovākijas Republikas iebildums, manuprāt, ir jāatzīst par nepieņemamiem.

3. Secinājumi par apelācijas sūdzības trešo pamatu lietā C-262/18 P un apelācijas sūdzības otro pamatu lietā C-271/18 P

143. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ierosinu Tiesai apelācijas sūdzības trešo pamatu lietā C-262/18 P, kā arī apelācijas sūdzības otro pamatu lietā C-271/18 P atzīt par nepieņemamiem kopumā.

V. Pretapelācijas sūdzības

A. Lietas dalībnieku argumenti

144. Ar pretapelācijas sūdzībām *Dôvera* izvirza vienu vienīgu pamatu, proti, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi procesuālu kļūdu un nav izpildījusi savu pienākumu norādīt pamatojumu, jo pārsūdzētā sprieduma 58. punktā tā atzina, ka *Dôvera* nav apstrīdējusi konstatāciju, ka Slovākijas veselības apdrošināšanas sistēmai piemīt “[nozīmīgi] sociālie, solidārie un regulatīvie aspekti”¹⁰¹. Lai pamatotu šo pamatu, tā vērš uzmanību uz vairākiem fragmentiem procesuālajos rakstos, kurus tā bija iesniegusi pirmajā instancē un kuros tā bija skaidri noraidījusi šādu konstatāciju.

145. Tomēr *Dôvera* uzskata, ka šim pamatam ir hipotētisks raksturs, jo tas ir nepieciešams tikai mazticamā gadījumā, ja, šauri interpretējot pārsūdzētā sprieduma minētā punkta formulējumu, Tiesa neņemtu vērā šī sprieduma kļūdaino tulkojumu tiesvedības valodas versijā, proti, angļu valodas versijā, kurā šīs sistēmas sociālie, solidārie un regulatīvie aspekti ir definēti kā “predominant” (*dominējoši*), lai gan franču valodas versijā tie ir definēti kā “importants” (nozīmīgi).

146. *Union* pievienojas *Dôvera* secinājumiem.

147. Komisija iebilst, ka pretapelācijas sūdzības ir nepieņemamas, bet, pieņemot, ka Tiesa tās uzskata par pieņemamām, tai, pamatojoties uz pārsūdzētā sprieduma redakciju angļu valodā, būtu jāsecina, ka tās ir pamatotas. Slovākijas Republika apgalvo, ka šī sprieduma angļu valodas versijā nav pieļauta kļūda tulkojumā un ka pretapelācijas sūdzības katrā ziņā ir nepieņemamas.

101 Šis ir pārsūdzētā sprieduma angļu valodas versijā izmantotā termina burtiskais tulkojums franču valodā. Franču valodas versijā tiek izmantots termins “nozīmīgs” (*important*).

B. Vērtējums

148. Ņemot vērā šo secinājumu 61.–64. punktā izklāstītos apsvērumus, es uzskatu, ka pārsūdzētā sprieduma 58. punktā angļu valodas versijā ir pieļauta kļūda tulkojumā. Tā kā šo kļūdu, manuprāt, var labot, vienkārši interpretējot pārsūdzēto spriedumu, es uzskatu, ka Tiesai nebūtu jāizvērtē pretapelācijas sūdzības.

149. Tomēr gadījumā, ja Tiesa uzskatītu, ka ir jāveic šāds vērtējums, manā ieskatā nav šaubu, ka tai būs jāsecina, ka tās ir nepieņemamas tāpēc, ka *Dóvera* nav intereses iesniegt pretapelācijas sūdzību.

150. No Tiesas judikatūras izriet, ka interese iesniegt pretapelācijas sūdzību paredz, ka lietas dalībniekam, kas to ir iesniedzis, apelācijas iznākums var būt labvēlīgs¹⁰².

151. Tomēr pirmajā instancē Vispārējā tiesa apmierināja *Dóvera* prasību un atcēla apstrīdēto lēmumu. Šī iemesla dēļ man nav skaidrs, kādu labumu *Dóvera* varētu gūt no tā, ka Tiesa apmierina tās pretapelācijas sūdzības un atceļ pārsūdzētā sprieduma 58. punktu daļā, kurā Vispārējā tiesa uzskatīja, ka *Dóvera* nav apstrīdējusi apgalvojumu, ka Slovērijas obligātās veselības apdrošināšanas sistēmai piemīt dominējoši sociālie, solidārie un regulatīvie aspekti. Pat ja Tiesa apmierinātu šīs pretapelācijas sūdzības, šis grozījums attiektos uz pārsūdzētā sprieduma *pamatojumu* un tam nebūtu nekādas ietekmes uz tā *rezolutīvo daļu* un katrā ziņā nekādi grozījumi rezolutīvajā daļā, kurā Vispārējā tiesa apmierināja tās prasību, nekādā veidā neradītu *Dóvera* pat vismazāko labumu.

C. Secinājumi par pretapelācijas sūdzībām lietās C-262/18 P un C-271/18 P

152. Ņemot vērā šos apsvērumus, es ierosinu Tiesai atturēties izskatīt *Dóvera* iesniegtās pretapelācijas sūdzības lietās C-262/18 P un C-271/18 P.

VI. Par prasību Vispārējā tiesā

153. Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 61. panta pirmajai daļai, ja apelācija ir pamatota un Tiesa atceļ Vispārējās tiesas lēmumu, tā var pati pieņemt galīgo spriedumu attiecīgā lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija, vai nodot lietu atpakaļ sprieduma pieņemšanai Vispārējā tiesā.

154. Šajā gadījumā es uzskatu, ka Tiesa var lemt par *Dóvera* izvirzītajiem pamatiem Vispārējā tiesā.

155. Attiecībā uz otro pamatu es ierosinu to noraidīt, pamatojoties uz šo secinājumu 89.–130. punktu.

156. Runājot par pirmo pamatu, kas ir rezumēts šo secinājumu 7. punktā, es arī ierosinu to noraidīt kopumā. Attiecībā uz šī pamata pirmo iebildumu no funkcionālās pieejas jēdzienam “uzņēmums” izriet, kā esmu norādījis šo secinājumu 109. punktā, ka struktūras kvalifikācija par tādu vienmēr ir saistīta ar precīzu darbību. Citiem vārdiem sakot, struktūra, kas vienlaikus veic saimniecisku darbību un darbību, kas nav saimnieciska darbība, ir jāuzskata par uzņēmumu tikai attiecībā uz pirmo minēto darbību. Līdz ar to šis iebildums ir jānoraida. Attiecībā uz otro iebildumu, kā tas izriet no šo secinājumu 114. un 115. punktā atgādinātās pastāvīgās judikatūras, tādas darbības, kas tiek veiktas plurālistiskās sociālā nodrošinājuma sistēmās, kvalifikācija par saimniecisku darbību ir atkarīga no izsvēršanas, kas izpaužas kā dažādu valsts sistēmas ar saimniecisko darbību saistītu un nesaistītu elementu, to nozīmes un attiecīgā mērķa vērtējums. No tā loģiski izriet, ka arguments, saskaņā ar kuru jebkurš ar saimniecisko darbību saistīts elements ir pietiekams, lai izraisītu šādu kvalifikāciju, ir kļūdaini no juridiskā viedokļa. Manuprāt, arī otrais iebildums ir jānoraida.

¹⁰² Skat. it īpaši spriedumu, 2011. gada 21. decembris, *Iride*/Komisija (C-329/09 P, nav publicēts, EU:C:2011:859, 48.–51. punkts un tajos minētā judikatūra).

VII. Par tiesāšanās izdevumiem

157. Atbilstoši Tiesas Reglamenta 184. panta 2. punktam, ja apelācijas sūdzība ir pamatota un Tiesa lietā taisa galīgo spriedumu, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem.

158. Atbilstoši Reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz šī paša Reglamenta 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija un Slovērijas Republika ir prasījušas atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ir jāpiespriež *Dôvera* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saistībā ar tiesvedību Vispārējā tiesā un šajā apelācijas tiesvedībā.

159. Saskaņā ar Reglamenta 140. panta 1. punktu dalībvalstis un iestādes, kas iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas. Somijas Republika – persona, kas iestājusies lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus saistībā ar šo apelācijas tiesvedību pati.

160. Saskaņā ar Reglamenta 140. panta 3. punktu Tiesa var nolemt, ka persona, kas iestājusies lietā un kas nav iepriekšējos punktos minētā persona, sedz savus tiesāšanās izdevumus pati. Ir jānolemj, ka *Union* sedz savus tiesāšanās izdevumus saistībā ar tiesvedību Vispārējā tiesā un šo apelācijas tiesvedību.

VIII. Secinājumi

161. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, es ierosinu Tiesai lemt šādi:

- 1) Atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2018. gada 5. februāra spriedumu *Dôvera zdravotná poist'ovňa*/Komisija (T-216/15, nav publicēts, EU:T:2018:64).
- 2) Noraidīt prasību, ko cēla *Dôvera zdravotná poist'ovňa a.s.* Eiropas Savienības Vispārējā tiesā.
- 3) Noraidīt pretapelācijas sūdzības.
- 4) *Dôvera zdravotná poist'ovňa* sedz savus tiesāšanās izdevumus, kā arī atlīdzina Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus saistībā ar tiesvedību Vispārējā tiesā un šo apelācijas tiesvedību. Turklāt tā atlīdzina Slovērijas Republikas tiesāšanās izdevumus šajā apelācijas tiesvedībā.
- 5) *Union zdravotná poist'ovňa a.s.* sedz savus tiesāšanās izdevumus saistībā ar tiesvedību Vispārējā tiesā un šo apelācijas tiesvedību.
- 6) Somijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus saistībā ar šo apelācijas tiesvedību.